

DRAUGAS

PERIODICALS
June 13,
Vol. LXXXIX

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

TREČIADENIS - WEDNESDAY, BIRŽELIO - JUNE 13, 2001

MIXED ADC 606

S75 P2 GRATIS
THE LIBRARY OF CONGRESS
EUROPEAN READING ROOM

Serials Division
Washington DC 20540-4830

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 06/12/01

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET

WWW.DRAUGAS.ORG

Nr. 114

Kaina 50 c.

Naujoji sąjunga jau „flirtuoja“ su socialdemokratais

Vilnius, birželio 12 d. (BNS) — Socialliberalai, nelaukdami kuo baigsis koalicijos su liberalais „gelbėjimo operacija“, antradienį aukščiausio lygio aptarė naujos koalicijos sudarymo galimybes su dabar opozicijoje esančiais socialdemokratais.

Seimo pirmininkas, Naujosios sąjungos (NS, socialliberalų) vadovas Artūras Paulauskas antradienį susitiko su opozicinės Lietuvos socialdemokratų partijos (LSDP) pirmininku, buvusiu prezidentu Algirdu Brazausku.

Kaip po „Draugystės“ viešbutyje Vilniuje vykusio susitikimo žurnalistams sakė A. Brazauskas, jiedu su A. Paulausku aptarė bendradarbiavimo galimybes ir padėtį bendrovėje „Mažeikių nafta“. Pasak A. Brazausko, netylanti viešiemis svarstymams apie galimą socialliberalų ir socialdemokratų bendradarbiavimą, susitikime buvo aptartas abiejų partijų bendradarbiavimo galimybės.

„A. Brazauskas pabrėžė, kad pirmiausia tarpusavio santy-

kius turi išsiaiškinti koalicijos bendrininkai liberalai ir socialliberalai.

Kaip žinoma, išryškėjus rimtiems nesutarimams tarp liberalų ir socialliberalų, pirmadienį Naujosios politikos koalicijos vadovai sutarė sudaryti penkis darbo grupes, kurios per savaitę turės suderinti nuostatas svarbiausiais klausimais.

A. Brazauskas, paklaustas apie anksčiau Lenkijos žiniasklaidai išsakytas spekuliacijas, jog valdancoji koalicija suirs po kelių mėnesių, teigė tai pasakęs eksperimentu, ir tai gali atsitikti greičiau.

A. Paulauskas antradienį žurnalistams sakė, kad maždaug pusė NS ir LSDP pozicijų aptartas problemas sustampa. Paklaustas, ar su A. Brazausku aptarti vyriausybės postų pasidalijimo klausimai, A. Paulauskas atsakė manau, kad „dėl premjero posto klausimas nekyla“.

Kaip žinoma, A. Brazauskas laikomas LSDP kandidatu į premjerus.

Seimas palengvino ES piliečių apsigyvenimą Lietuvoje

Vilnius, birželio 12 d. (BNS) — Visuotiniame posėdyje antradienį parlamentariai priėmė įstatymą „Dėl užsieniečių teisės padėties“ papildymus ir pataisas, kurios ES piliečiams suvienodins galimybes apsigyventi Lietuvoje ir ES valstybėse.

Pagal priimtas pataisas, ES valstybės pilietis turi teisę gauti leidimą laikinai apsigyventi Lietuvoje, jeigu jis ketina įsidarbinti pagal darbo sutartį, verstis ūkine-komercine veikla, teikti ir gauti paslaugas, mokytis ar turi teisėtą pajamų šaltinį.

Visais atvejais, išskyrus studijas, laikinas leidimas apsigyventi gali būti išduotas ne ilgiau kaip 5 metams.

ES piliečiams ir jų šeimoms nariams, kurie ketina dirbti Lietuvoje pagal darbo sutartį, leidimo dirbti nereikės įsigyti.

Penkerius metus Lietuvoje teisėtai gyvenę ES pilietis turės teisę gauti leidimą apsigyventi nuolat. Be to, ES piliečiams, nutraukus darbą ar kitą teisėtą veiklą Lietuvoje, gali būti suteikta teisė nuolat apsigyventi, jeigu jis sulaukė senatvės pensijos amžiaus ir įgijo teisę į pensiją Lietuvoje.

Įstatyme taip pat numatyta, jog tokiais pat galimybės yra suteikiamos ES piliečio šeimos nariams.

Tačiau ES piliečiams nereikia atskiros leidimo gauti Lietuvoje, jeigu terminas neviršija trijų mėnesių per pusę metų. ES piliečiui pareikšus norą įsidarbinti, šis terminas gali būti pratęstas dar trim mėnesiams.

Lietuvai tapus ES nare, atskiros ES valstybės ketina taikyti laikinus apribojimus Lietuvos piliečiams įsidarbinti. ES Komisija nusprendė, jog šie apribojimai gali būti laikotarpiniai, bet tai priklauso nuo kiekvienos ES valstybės.

Lietuva tikisi, jog iki narytės ES jai pavyks dvišalėmis derybomis išsiderinti kuo palankesnes sąlygas savo piliečiams įsidarbinti ES valstybėse.

Lietuva siekia būti pasirengusi priimti narytės ES išpaigojimus nuo 2004 metų.

* **Generalinio prokuroro įsakymu** sudaryto darbo grupė pradėjo tikrinti, ar Klaipėdos miesto apylinkės prokuratūroje buvo tinkamai vykdoma prokurorinė kontrolė. Darbo grupę sudarė generalinio prokuroro nurodymu, nesenai po Specialiųjų tyrimų tarnybos (STT) atlikto tyrimo paaiškėjus, kad iš Klaipėdos policijos 3-iojo komisariato paslaugų dingo 227 baudžiamosios bylos, turėjusios būti archyvuose. Apie tyrimo rezultatus STT pareiškė informavęs Generalinę prokuratūrą. Vėliau dalis dingusių bylų laikytų bylų buvo surastos. Dingusių bylų buvo surastos. Dingusių bylų buvo surastos.

* **Statistikos departamentu duomenimis**, pernai kiekvienas Lietuvos gyventojas vidutiniškai išgėrė 9,3 litro alkoholinių gėrimų — 0,3 litro daugiau nei 1999 m. Tačiau išlaidos alkoholiniams gėrimams per 2000 m. smuktelėjo 13,3 proc.

(V2, Elta)

JAV LB Kultūros tarybos pirmininkė Marija Remienė birželio 12 d. Vilniuje Lietuvos Valdovų rūmų paramos fondo valdybos pirmininkui Edmundui Kulkauskui įteikė gegužės mėnesį Lemonte vykusio „Vienos valso“ pokylio metu surinktas lėšas, skirtas Vilniaus Žemutinės pilies Valdovų rūmų atkūrimui.

Kęstutis Vanaga (Elta) nuotr.

Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus prieš rimtą pokalbį pasveikino premjerą Rolandą Paksą, birželio 10 d. šventusi savo 45-tąjį gimtadienį.

Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus prieš rimtą pokalbį pasveikino premjerą Rolandą Paksą, birželio 10 d. šventusi savo 45-tąjį gimtadienį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį

Vilnius, birželio 12 d.

(BNS) — Prezidentas Valdas Adamkus paragino koalicinės vyriausybės premjerą Rolandą Paksą tęsti reformas ir konkrečiais darbais nutildyti kalbas apie valdančiosios liberalų ir socialliberalų koalicijos griūtį.

Vi. Adamkus ministrą pirmi-

ninką R. Paksą priėmė antradienį ryte, vėliau prie jų prisijungė ūkio ministras Eugenijus Gentvilas.

Po V. Adamkaus ir R. Pakso susitikimo prezidento atstovė spaudai Violeta Gaizauskaitė žurnalistams sakė, kad prez-

identas paprašė premjero dėti visas pastangas koalicijai sustiprinti.

„Prezidentas sakė, kad geriausias būdas užkirsti kalbas, gaudus už kaimą premjero atsistatydinimą arba vyriausybės kaitą yra konkretūs darbai, kuriuos būtina padaryti. Prezidentas kvietė darbus stiprinti koaliciją“, sakė prezidento atstovė spaudai.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį

Vilnius, birželio 12 d.

(BNS) — Prezidentas Valdas Adamkus paragino koalicinės vyriausybės premjerą Rolandą Paksą tęsti reformas ir konkrečiais darbais nutildyti kalbas apie valdančiosios liberalų ir socialliberalų koalicijos griūtį.

Vi. Adamkus ministrą pirmi-

ninką R. Paksą priėmė antradienį ryte, vėliau prie jų prisijungė ūkio ministras Eugenijus Gentvilas.

Po V. Adamkaus ir R. Pakso susitikimo prezidento atstovė spaudai Violeta Gaizauskaitė žurnalistams sakė, kad prez-

identas paprašė premjero dėti visas pastangas koalicijai sustiprinti.

„Prezidentas sakė, kad geriausias būdas užkirsti kalbas, gaudus už kaimą premjero atsistatydinimą arba vyriausybės kaitą yra konkretūs darbai, kuriuos būtina padaryti. Prezidentas kvietė darbus stiprinti koaliciją“, sakė prezidento atstovė spaudai.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

Prezidentas ragina darbus nutildyti kalbas apie valdančiųjų griūtį.

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė j.v.s. Irena Regienė

WORCESTERIO SKAUTIJA MINĖJO MOTINOS DIENĄ

Gegužės mėn. 13 d. — Motinos diena, po 10 val. šv. Mišių Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje, dalyviai rinkosi į parapijos salę. Šv. Mišias užgyvas ir mirusias motinas užprasė LRK Moterų sąjungos 5-tos kuopos narės. Jos dalyvavo pasipuošusios tautiniais drabužiais su savo vėliava, o minėjimą suruošė skautai ir skautės.

Susėdus prie pavasario gėlių papuoštų stalų, tunti-ninkė v.s. Irena Markevičienė pasveikino mamytės, motutes ir visus dalyvius. Palinkėjo mamytėms sveikatos, ištvermės, Dievo palaimos auklėjant vaikus. Prasė prisiminti visas mirusias motinas Lietuvoje ir mirusias tremtyje. Pakvietė seses Johaną ir Elenytę dovnoti po gėlę visoms moterims, pagerbiančioms visas moteris ne vien tik mamas.

Ši kuklų minėjimą pradėjo kviesdama Onytę Harris paskaityti rašinėli „Motinos rankos“. Padėkojusi Onytei, kvietė minėjimą kalbėtoją, Labdaringos draugijos pirmininką Kazį Adomavičių. Adomavičius su žmona Terese yra nuolatiniai Skautų sąjungos rėmėjai. Jis — apdovanotas Padėkos ordinu su rėmėjo kaspinu. Kalbą pradėjo sveikindamas visas motinas, motutes, linkėdamas sveikatos ir visokios gerovės. Pabrėžė, kad Motinų pagerbimas buvo žinomas jau mitologiniais laikais. Lietuvė motina ypač verta pagarbos. Ji daug kentėjo visais laikais. Valdant Lietuvą Rusijos cariai, spauda buvo uždrausta. Ji slapta mokė savo vaikus lietuviško rašto ir religijos. Ji buvo pirmoji mokytoja. Sovietų okupacijos laikais turėjo pergyventi savo vaikų — partizanų panieką, kančias ir mirtį. Čia išsivijo dauguma motinų ir motučių su vaikais kalba gimtąja lietuvių kalba.

Stengiasi įkvepti meilę tėvų gimtajam kraštui.

Sesė Irena dėkojo Adomavičiui už prasmingą kalbą ir kvietė Rožytę Harris paskambinti pianinu. Ji skambino „Jojo ant asiliuko“. Abiejų sesučių tėvelis yra amerikietis, bet mamos ir motutės J. Mišauskienės dėka abi mergaitės kalba lietuviškai. Dėkojo Irena joms už programos atlikimą ir įteikė po dovanėlę.

Kadangi dalyvių tarpe yra daug angliškai kalbančių, sesė Irena paskaitė rašinėli angliškai, apie motinos pasiaukojimą ir meilę vaikui. Tą vaiką supranta, kai jie netenka savo motinos, tada pasigenda jų pagodos.

Minėjimą dalyvavo kun. John Petrasukas. Jis šventė savo gimtadienį. Sesė Irena visų vardu sveikino jį, linkėdama sveikatos, švęsti daug gimtadienių. Visi sugiedojo jam „Ilgiausių metų“. Tuo baigiamas šis kuklus Motinų pagerbimas. Visi dalyviai kvietiami pasivaikinti sesių skautių paruošta kavute ir saldumynais.

EČ. RAMIOJO VANDENYNO RAJONO STOVYKLA

Šių metų Ramiojo vandenyno rajono skautų ir skaučių stovykla vyks birželio 27-liepos 8 d. „Rambyno“ stovyklavietėje prie Big Bear, CA. Stovyklos pavadinimas — „L.A. 50“, nes šįmet švenčiame Los Angeles lietuviško skautavimo 50 metų jubiliejų. Šio jubiliejaus proga, šeštadienį, birželio 30 d., vyks speciali programa. Laukiame svečių.

Stovyklos viršininkas bus s. fil. Tadas Dabšys. Su klausimais kreipkitės į tuntininkus: s. fil. Vytenį Vilką, tel. 805-254-5593 ir ps. fil. Danutę Mažeikienę tel. 949-859-0340. v.s. Birutė Prasauskienė Ramiojo vandenyno raj. vadė

„Nerijos“ jūros skautų tunto sesės pasirodusios stovyklai.

„PAMARIO“ TUNTAS

Praėjusiais metais „Pamario“ tuntas laimėjo Atviros Lietuvos fondo (ALF) konkursą „Visuomenės sveikatos stiprinimas“, pateikęs projektą „Bendruomenės sveikatos stiprinimas“. 2000 m. balandžio 28 d. ALF skyrė 8,000 litų paramą sveikatinimo veiklai Klaipėdos rajone vystyti. Projekto tikslas — vesti aktyvią sveikatinimo veiklą, šimtui Klaipėdos rajono moksleivių, įtraukti juos į skautišką veiklą bei rasti pedagogų, kurie sutiktų dirbti vadovais ir tapti skautais. Siekdami įgyvendinti šį skautišką projektą, pasirašė bendradarbiavimo sutartį su Klaipėdos rajono švietimo skyriumi dėl paramos kuriant skautišką vietą, atnaujinant santykius su kovos menų klubu „Dragon“ bei susipažinome su „Pamario sveikatingumo namais“. Visos trys organizacijos aktyviai dalyvauja projekte, už ką jiems labai dėkojame. 2000 m. pavasarį be švietimo skyriaus pagalbos surinkome pedagogus ir abiturientus — surengėme du įvadininius mokymo kursus skiltininkams. Vasarą vyko du renginiai — „Vyšnių žydėjimas“ ir „Banginių draugystė“, juose dalyvavo skautai iš Klaipėdos rajono, visos Lietuvos. Tokiu būdu formuota teigiama nuostata apie vykdomą projektą. Rugpjūčio mėnesį, įtemptai dirbdami su Klaipėdos rajono švietimo skyriumi, suorganizavome dvejus kursus rajono pedagogams. Kursai labai pasisekė — dalyvavo apie 40 rajono mokyklų pedagogų. 2000 m. spalio pabaigoje vykusiose draugininkų — skiltininkų kursuose

Palangoje jau dalyvavo nauji susidomėję pedagogai ir parašė prašymus stoti į organizaciją. 2001 m. vasarį kursuose dalyvavo daugiau nei 40 vaikų ir pedagogų — visi įgijo su „Pamario sveikatingumo namų“ metodologais sukurta „Sveikuoio“ specialybę. Kurso Gargžduose metu atsirado dar naujų pedagogų, susidomėjusių skautiška veikla. Vadovų lavinimo kursuose startavo dar negirdėtos skautams temos apie sveiką mitybą stovyklų ir žygių metu, apie sveiką gyvenimą, streso įveikimą, bei pagalbą įveikti stresą vaikams ir t.t. Visi išgirsti dalykai įgyvendinami stovyklų ir žygių metu. Projektas dar kartą parodė, kaip silpnai sveikatinimo veikla yra išvystyta Lietuvos skautijos jaunimo programoje, kaip ji gali būti vystoma, kokius realius rezultatus ji gali duoti. Pagaliau, LS elektroninėje konferencijoje diskusijų tema apie rūkyklas stovyklose aiškiausia sveikatinimo veiklos nebuvo išraiška. Šiuo metu Klaipėdos rajone yra 8 pedagogai ir apie 100 vaikų, iš kurių formuojamas naujas „Lituanikos“ tuntas. Prie šio tunto prisijungė gerai žinoma „Lituanikos“ draugovė, kurios draugininkės pavaduotojos br. Mečislovas Raštikis planuoja būti naujai sukurto tunto tuntininku. Tokiu būdu Klaipėdos rajone gimė sveikuoškas 120 narių tuntas. Kūdikis dar visai nestiprus, bet sveikas.

Dainius Urbanavičius
Projekto autorius
Iš „Lietuvos Skautijos žinių“
Nr. 6

SKAUTŲ STOVYKLOS LIETUVOS SKAUTIJOS KRAŠTUOSE

Telšių kraštas
Stovykla kandidatams „Pirmieji žingsniai“ birželio 22-24 d. Viešviesio. Vadovė — Jolita Šarapnickytė.

Telšių krašto stovykla „Tiltas 2001“ - Liepos 18-25 d. Vieta: „Laumės pėda“. Vadovas Vilius Viktoravičius.

Klaipėdos kraštas:
Silutės tunto skautų stovykla - birželio 28-liepos 1 d. Rusnėje. Vad. Vytautas Urba.

Klaipėdos krašto stovykla - liepos 5-11 d. Klaipėdos raj. Vad. Marius Gedvilas.

„Vyšnių žydėjimas 2001“ - liepos 15-22 d. Klaipėdos raj. Vad. Alvydas Ezerinkis.

Alytaus kraštas
Alytaus Krašto stovykla - liepos 8-18. Vieta - Guobstas, Trakų raj. Vad. Onutė Mincienė.

Patyrusių skautų stovykla - liepos 23-27 d. Alytuje. Vad. Vytautas Ambrulevičius.

Panevėžio kraštas
Krašto stovykla - Vieta: Viestupis, Panevėžio raj. Vad. Gražina Judickienė.

Šiaulių kraštas
Kandidatų į skautus stovykla birželio 20-22 d. prie Šonos ežero. Vad. Eglė Pikšytė.

Krašto stovykla su Olandijos skautais birželio 27-liepos 3 d. prie Pašvinio ežero. Vad. Irma Gorytė.

Marijampolės kraštas
Krašto stovykla birželio 30-liepos 8 d. Vad. Benita Mincevičiūtė.

SKAUTŲ STOVYKLOS

Birželio 16-23 d. — Detroito skautų ir skaučių stovykla Dainavoje.

Birželio 27-liepos 8 d. — Ramiojo vandenyno rajono skautų ir skaučių vasaros stovykla „Rambyno“ stovyklavietėje, Big Bear, CA.

Liepos 7-18 d. — Čikagos skautų ir skaučių stovykla Rako stovyklavietėje, Custer, MI.

Liepos mėn. — LSS „Ažuolo“ vadovų ir „Gintaro“ vadovų mokykla „Romuvos“ stovyklavietėje, Kanadoje.

Rugpjūčio 5-12 d. Akademinio Skautų sąjungos stovykla „Romuvos“ stovyklavietėje, Kanadoje.

Rugpjūčio 5-18 d. — Kanados rajono skautų ir skaučių stovykla „Romuvos“ stovyklavietėje.

KANADOJE

LSS TARYBOS SUAŽIAVIMAS

LSS tarybos pirmininkės v.s. B. Banaitienės šauktame tarybos suvažiavime Lemonte, IL, bal. 21-22 d. dalyvavo 18 iš 29 narių. Pateikti visų rajonų veiklos pranešimai. Kalifornijos rajonas pasiūlė 2003 m. ruošti Jubiliejinę stovyklą Kalifornijos kalnuose, kur įrengta stovyklavietė su visais patogumais. Diskutuota — vadovų rinkimai ir pareigos. Taryba siūlo, pritarant pirmininkei, dabar sudaryti komisiją, peržiūrėti sąjungos nuostatus ir pagal reiką priimti pakeisti. Prisitaikant prie dabartinių balsavimo sąlygų bei galimybių su pakeitimais supažindinti tarybą. Kanados rajonui atstovavo rajono vadė v.s. fil. Rūta Žilinskienė. Suvažiavimo metu ji buvo apdovanota Lelijos ordinu. Dalyvavo ir Brolijos vyriausias skautininkas v.s. Romas Otto, taip pat iš Kanados rajono.

ŠVENTĖM ŠV. JURGI

Šv. Jurgio šventę iškilmingai sueiga „Rambyno“ ir „Šatrijos“ tuntai paminėję balandžio 21 d., šeštadienį Maironio mokyklos patalpose po pamokų. Buvo įžodžiai ir pakelimai.

„ROMUVOS“ NARIŲ SUSIRINKIMAS

Visuotinis „Romuvos“ narių susirinkimas įvyko balandžio 24 d. Toronto Lietuvių namuose. Susirinkimą pradėjo ir vedė valdybos pirm. j.s. R. Sriubickis.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$100.00. Foreign countries \$115.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Matindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesuniame. Prie pavardės ir adreso, siųdami laikraštį patymime, iki kada prenumerata galioja.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.

	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$100.00	\$60.00	\$38.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$115.00	\$65.00	\$45.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užsakant i Lietuva:			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Reguliaru paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu	\$160.00	\$85.00	
Tik šeštadienio laida reguliaru paštu	\$55.00		

Vyriausiasis redaktorė — Danutė Bindokienė

Administratorius — Valentinas Krumpelis

Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuotra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasižinti kopija.

SKAUTIŠKI RENGINIAI

Čikagoje

Birželio 30 d. — „Sietuvos“ skautininkių ir vyr. skaučių draugovės sueiga nuo 1-4 val. p.p. Ateitininkų namuose, Lemonte.

Los Angeles

Birželio 27-liepos 8 d. — Ramiojo vandenyno rajono skautų ir skaučių stovykla „Rambyno“ stovyklavietėje, prie Big Bear, CA.

Lapkričio 18 d. — Los Angeles skautavimo 50 metų jubiliejinė šventė.

Las Vegas, NE

Lapkričio 2-4 d. — Akademinio Skautų sąjungos visuotinis suvažiavimas ir bendra metinė šventė „Luxor“ viešbutyje, Las Vegas, NE.

RUŠIAMĖS STOVYKLAI „ROMUVOJE“

LSS Kanados rajono stovykla — „Paparčių pakalnė Romuva 2001“ vyks rugpjūčio 5-18 d. Jau galima registruotis pas ps. Iloną Tarvydienę, 5 Bowness Court, Etobicoke, Ont. M6B 2Y9, tel. 416-234-1088. Jei būtų kokių klausimų, prašome skambinti tuntininkams s. M. Rusinui tel. 905-848-0320 arba ps. R. Balanduonytei-Zemon tel. 416-360-8122. Rugpjūčio 12-18 d. stovyklauja liepsnelės, giliukai, paukštytės, vilkiukai. Visi vyresnieji pradeda rugpjūčio 5 d. Registruotis kaip galima greičiau, nes, kurie neužsiregistruos iki birželio 29 d., turės mokėti 75 dol. daugiau. Čekius rašyti — „to Camp Romuva“. „Romuvos“ valdyba prašo paauguti 25 dol. (20 dol. JAV) nuo šeimos įvairiems maziems pataisymams ir algai vandens sargui (lifeguard). Už šią auką bus išduoti pakvitavimai nuo pajamų mokesčio atleidimo. Stovykla yra parengusi gerą programą ir turi gerai pasirodusius vadovus, ves. Romuva laukia visų!

F. M.

IŠ SKAUTININKŲ VEIKLOS HAMILTONE

Hamiltono skautininkių „Šatrijos Raganos“ būrelis sueiga įvyko balandžio 25 d. pas sesę v.s. A. Pietrantoni. Dalyvavo 10 sesių ir viešnia — kalbėtoja R. Pakalniškienė. Ji papasakojo apie gėlių sodinimą ir rodė daug nuotraukų iš savo gražaus ir spalvingo gėlių apsidinto kiemo. Ji jau daugelį metų yra laimėjusi Hamiltone skiriamą „Trilium“ žymenį. Sueiga tęsiasi

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C. DANTŲ GYDYTOJAS

Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai. Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai. 4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL. Tel. 708-422-8260

DR. JOVITA KERELIS DANTŲ GYDYTOJA

9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL. Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D. KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS

7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DR. L. PETREIKIS DANTŲ GYDYTOJA

9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL. 1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave. Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

EDMUNDAS VIZNAS, M.D., S.C. Specialybė — Vidaus ligų gydymas

Kalbama lietuviškai
6918 W. Archer Ave. Ste. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

ARAS ŽLOBA, M.D. AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA

219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DR. PETRAS KISIELIUS INKSTŲ, POSLĖS, PROSTATOS GYDYMAS BEI CHIRURGIJA

Center for Health,
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2609

BIRUTĖ L. PUMPUTIS, M.D. Fellow: American Academy of Family Practice

ŠEIMOS GYDYTOJA
320 W. 61st Ave. (219) 947-5279
Hobart, IN 46342 Fax (219) 947-6238

TERESĖ KAZLAUSKAS, M.D. Vaikų gydytoja

900 Ravinia Pl., Orland Park, IL
Tel. 708-349-0887.
Priklauso Palos ir Christ ligoninėms.
Nuolaida naujai atvykusiems.

Dr. Rimas J. Jovickas CHIROPRACTIC PHYSICIAN

Manuolinė fizioterapija, akupunktūra, galvos skausmų (ir migrenos), sportinių traumų specialistas
6845W. Stanley Ave., Berwyn, IL
60402, tel. 708-484-1111.
Valandos kasdien, savaitgaliais
sveikatos. Kalbama lietuviškai.

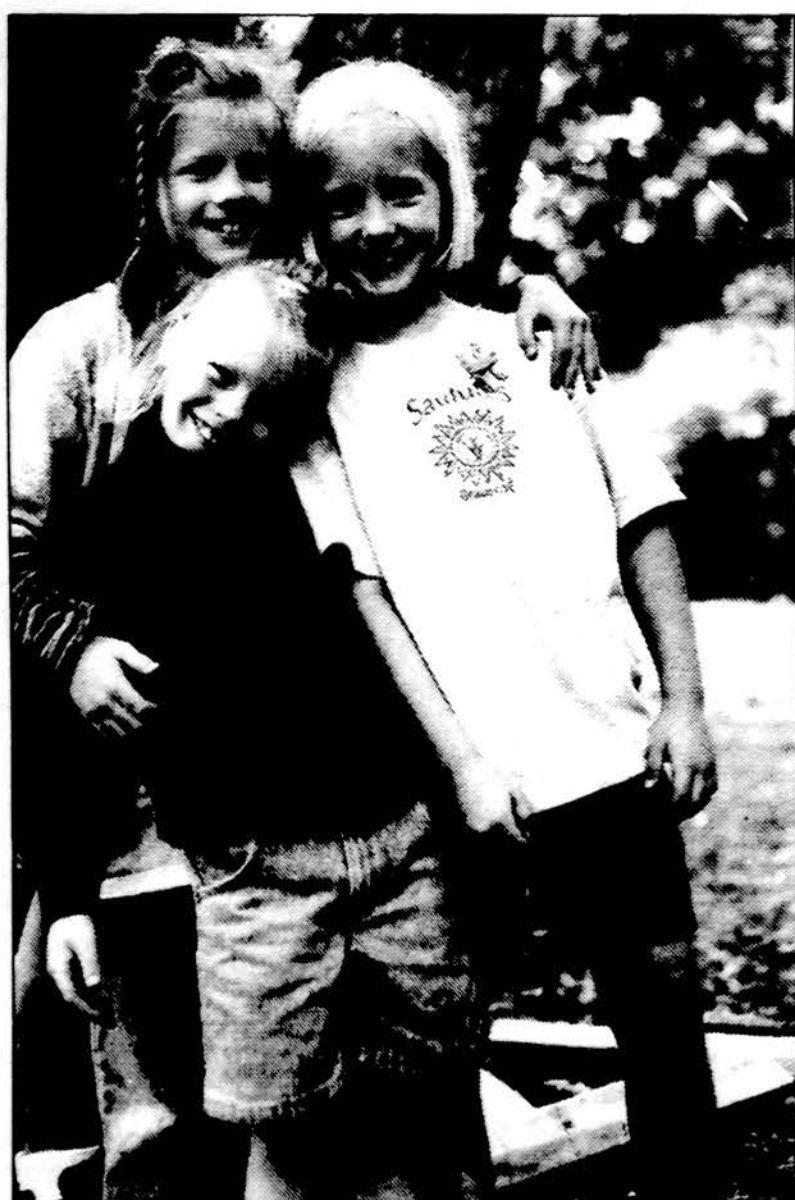
prie kavutės ir saldumynų.

Kita sueiga — laužas bus gamtoje ir vyks sesės s. E. Kontenienės gyvenvietėje birželio 6 d., trečiadienį, 4 v. p.p.

Burelio sesės dalyvavo ir balandžio 1 d. Hamiltono „Širvintos“, „Nemuno“, tunto surengtoje Kaziuko mugėje, talkindamos įvairiuose darbuose. Vaikučių būrelis dalyvavo skautininkių vestose spalvinimo varžybose. Jų darbu buvo išskirti ir trims geriausiems dalyviams buvo įteiktos premijos.

Reg. B.

Iš „Tėviškos žiburiai“

„Saulučių“ draugovės paukštytės Emilija Pranckevičiūtė, Rima Lintakaitė ir Alina Pranckevičiūtė nekantriai laukia vasaros stovyklos, naujų patyrimų ir smagių nuotykių.

VOKIEČIŲ SPAUDA APIE NATO KONFERENCIJĄ VILNIUJE

KAZYS BARONAS
Mūsų korespondentas

ŠAS posėdžiai pirmą kartą Lietuvoje, — didelė antraštė akelbė vokiečių dienraščių pranešimai, kadangi Lietuvos sostinėje posėdžiavo parlamentinė grupė. Spauda pažymėjo, kad tai pirmoji tokio aukšto lygio konferencija buvusioje Sovietų Sąjungos respublikoje. Iš Dūmos pusės pasireiškė protesto ženklai, tačiau Baltijos valstybės nekreipia į tai dėmesio, kartu tikėdamas greito jų įjungimo į transatlantinę struktūrą.

Miuncheno dienraščio Varšuvos korespondentas gegužės 29 d. rašė, kad Dūma spaudžia V. Putin viešai ir griežtai pareikšti protestą ŠAS (NATO) pletotei ir Rytų Europą, kadangi ši karinė organizacija paliečia Rusijos interesus. Dienraščio korespondentas nesistebi, kad Rusija neatsiuntė savo atstovų į Vilnių, tuo pareiškdamas tylų protestą. Korespondentas pakartojo parlamentinės grupės sekr. I. Lunn žodžius: „Rusai, nedalyvaudami posėdžiuose, pritaria Lietuvos įjungimui į ŠAS (NATO)“.

Dienraštis toliau rašė, kad paskutiniiais metais Vilniaus vyriausybė (vokiečiai mūsų sostinė visuomet vadina „Wilna“ — K. B.) dėjo visas pastangas patenkinti Briuselio reikalavimus, kadangi buvusio JAV piliečio prez. V. Adamkaus nuomone, krašto apsaugai teikiama pirmenybė. Dienraščio korespondentas visuomet į pirmą vietą iškelia Lietuvą (jo pavardė Tomas Urban — K. B.) kartu pažymėdamas, kad Baltijos valstybių įjungimą stipriai remia Lenkija, Vengrija, Čekija, Danija, dar prijungdamas Vengrijos atstovo žodžius: „Baltijos valstybių įjungimas į ŠAS (NATO) atneš stabilumą šioje Europos dalyje“.

Deja, girdimi taip pat priešingi balsai. Esą ŠAS dar „nesuvirškino“ Lenkijos, Čekijos, Vengrijos, o štai prie durų stovi Baltijos valstybės, kurioms reikės taip pat skirti milijardines sumas ginklų.

Tylomis priešinas Vokietija. Jos krašto apsaugos min. Scharping nori sumoderninti savo karines jėgas, sutaisyti šarvuotus, lėktuvus, karinius laivus, pakelti kariams atlyginimą. Deja, socialdemokratinė vyriausybė, pataikaudama šeimoms, pridėjo kiekvienam vaikui gerą piniginių priedą. Mat vokiečių tauta mažėja, auga svetimtautių vaikų skaičius. Be to, jau ateinančiais metais įvyks „Bundestago“ —

vokiško parlamento rinkimai. Susijungus Vokietijos CDV (krikščionių demokratų sąjunga), Bavarijos CSV (krikščionių socialinė sąjunga), FDP (Laisva demokratinė partija) dabartinės SPD ir „Žaliųjų“ koalicinės vyriausybės sostas galės gerokai sudrebėti.

Ar galima šokti dviejose vestuvėse? Tai klausimas, kurį kelia Lenkijos spauda, primindama ŠAS (NATO) ir Europos Sąjungos narys, nes lenkiškas ūkis dar labai nutolęs nuo Vakarų pasaulio. Pavyzdžiui, imamas vienas Mazovijos ūkininkas ir kaimas, tik 80 km į rytus nuo Varšuvos, netoli Gudijos sienos. Varšuva, su savo daugiaaukščiais namais, išdizniais tarnautojais, Mazovijos ūkininkams yra svetimas pasaulis. Mat, šiandieninio lenkiško kaimo vaizdas ne kiek nepasikeitęs nuo V. Reymonto parašyto 4 t. romano „Kaimiečiai“ („Chłopi“ — apdovanojamas Nobelio premija — K. B.), matant pirkeles, balas, gandrų lizdus. Tiesa, matomi komunistinio palikimo „Urus“ traktoriai („Urus“ — iš H. Sinkевичiaus „Quo Vadis“ paimtas slavo Ursus vardas — K. B.) bei lenkiškos „Fiat“ automatinės, tačiau „būdelė“ su išpjauta širdelė, stovi matomoje vietoje. Apskritai, Lenkija dar nepriaugo prie Vakarų Europos ūkio, daugiausia augindama bulves, daržoves, laikydama karves. Tačiau EU akimis, lenkiškas sviestas yra netinkamas eksportui, kadangi pieninės nehygieniškos, jų sienos neišklotos plytelėmis, bet nudažytos aliejiniais dažais. „Tačiau ne vienas pieno lašas

nebuvo Europos Sąjungos atstovų patikrintas“, — sako ūkininkas Vojtek Vasovski, o mūsų karvėms neduodame jokio užsienio pašaro. Tiesa, 1990 m. tūkstantiai tonų pašaro buvo atvežta iš užsienio. Tad greičiausiai tuo ir remiasi Vakarai, deldami Lenkijos įjungimą į Europos Sąjungą.

Teisingai Vojtek sako: „Sunkiu mums per keletą metų pasiekti tą patį, ką Vakarai pasiekė per 50 metų“. Gal lenko žodžius galima būtų taikyti ir Lietuvai?

Ne tik ūkininkų produktų bijo vakarai. Jie bijo ir pigios darbo jėgos. Tam ypač priešinas Vokietija su Austrija, kadangi jų sienos liečia Lenkiją, Čekiją, Slovakiją, Vengriją. Rytų Europos darbininkai neišpildinti. Jie pastogę randa daržinėje, automašinoje, palapinėje, išsimaudo upėje. Jie tą patį darbą atlieka žemesne kaina, dirba sąžiningai, tuo sudarydami konkurenciją streikų pagalba Vakaruose iškeltiems aukštesiems atlyginimams. Vokietijos kancl. G. Schroeder pasiūlė septynetą metų neišleisti į Vakarų Rytų Europos darbininkų, raskamas daugiausia visiškai pritarimą. Klausimas: kaip jausis Lietuvos darbininkas? Aišku, jis laikomas antraklasu Europos Sąjungos piliečiu, žemesniu Europos nariu už vokiečių, prancūzų ar italų.

Frankfurto dienraštis „Frankfurter Allgemeine Zeitung“, gegužės 30 d., rašydamas apie naują Ukrainos min. pirm. A. Kinach pažymėjo, kad Ukrainos pragyvenimo lygis yra labai žemas, kadangi nepravestas reikalingos reformos. Priešingai Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje. Šios valstybės taip pat buvo okupuotos Sovietų Sąjungos, tačiau laiku pravestom reformom, jos greitai pagerino gyventojų gerovę.

Gegužės 20 d. visoje Lietuvoje vyko Partizanų pagerbimo, kariuomenės ir visuomenės vienybės dienai skirti renginiai. Nuotraukoj: šventės akimirka Sereikiškių parke Vilniuje. Kęstučio Vanago (Elta) nuotrauka.

Antanas Paulavičius

1944 m. gegužės 14-21 d. Aukštuose Paneriuose
hitlerininkai sušaudė arti šimto Vietinės rinktinės karių

SUŠAUDĖ MUS ŽALIAM GEGUŽI!

Nutilo žalias miškas, nebegaudžia,
Danguj giesmė nutrūko vyturių...
Sušaudys jaunus mus, sušaudys
Čionai, šile Aukštųjų Panerių.

Prie iškastos duobės mes pastatyti,
Kad nesulaužim priesaikos šventos —
Jau nesulauksim niekad laisvės ryto,
Jau nesulauksim niekad nišados.

Esesininko pirštas duria ir skaičiuoja:
„Viens, du, trys, keturi...“ —
Atsėlina mirtis — viešnia juodoji
Pačioj jaunystėje, gegužio vidury.

„Penki, šeši“, — staiga sustojo pirštas,
Ir trenkė mirtina SS kulka...
Ūmai užslinko ant pušyno rūkas tirštus,
Pražydo raudonom gelėm žalia lanka.

Tai be eilės nuskynė savanorių drąsų
Už juodus plaukus ir akis tamsias,
Kad jis „neterštų išrinktosios rasės“,
Ismigo jo karšton širdin kulka SS.

Sušaudys ir mane žaliame gegužė —
Nebesulauks, neprisišauks mama manęs...
Smogikai sužvėrė ir įtūžę
Visus vienon juodon duobėn sumes.

Paširpo lieknos pušys, nebegaudžia,
Danguj giesmė nutrūko vyturių —
Sušaudė jaunus mus, sušaudė
Čionai, šile Aukštųjų Panerių.

2001.02.01

* Didžiosios Britanijos ambasada Vilniuje pagerbė Antrojo pasaulinio karo metais britų karališkosiose oro pajėgose tarnavusių lietuvių lakūną Romualdą Marcinką, kuris dalyvavo mušiuose su naciais ir žuvo jų nelaisvėje.

R. Marcinkaus pagerbimo ceremonija vyks karalienės Elizabeth II gimtadienio proga rengiamame priėmime didžiosios Britanijos ambasadoje birželio 21 dieną. R. Marcinkas, studamas į tarnybą Karališkosiose oro pajėgose buvo Lietuvos karinių oro pajėgų kapitonas. 1934 m. kartu su lietuviu aviakonstruktoriumi Antanu Gustaičiu ir kitais keturiais Lietuvos karo lakūnais R. Marcinkus lietuviškais lėktuvais ANBO IV apskrido Europą maršrutu Kaunas, Stokholmas, Kopenhaga, Amsterdamas, Briuselis, Londonas, Paryžius, Marselis, Roma, Viena, Praha, Budapeštas, Bukareštas, Kijevas, Maskva, Velikija, Luki, Kaunas. 1939 m. jis išvyko į Prancūziją ir, prisidėjus II pasauliniam karui, tarnavo Prancūzijos oro pajėgose iki šalies okupacijos 1940 metų gegužę. Tuomet jis stojo tarnauti D. Britanijos oro pajėgose. Už narsą R. Marcinkus po mirties buvo apdovanotas 1939-1945 m. žvaigžde, Aviacijos Europos žvaigžde bei medaliu už nuopelnus kare.

(BNS)

DRAGAS. 2001 m. birželio 13 d., trečiadienis

3

Danutė Bindokienė

JAV prezidento pirmoji viešnagė Europoje

Šią savaitę prasidėjo pirmoji naujojo JAV prezidento viešnagė Europoje. Mums, lietuviams, ir apskritai ne per seniai iš sovietų vergijos ištrūkusioms valstybėms svarbiausias klausimas — ar, susitikęs su Rusijos prezidentu, prez. George W. Bush pagaliau pasisakys už tolimesnę NATO plėtrą, ar tik pritarimai linksės galva, kai Putin išsturs griežtą „niet!“

Numatyta, kad George W. Bush susitiks su Europos Sąjungos valstybių galvomis bei kitais svarbiais pasaulinės ir europinės politikos eigos varikliais. JAV prezidentui jau ne kartą buvo primintas NATO plėtros reikalas, ypač įjungiant Lietuvą arba visas tris Baltijos valstybes. Ką apie tai kalba vienas kitas Kongreso narys, senatorius ar karinių pajėgų pareigūnas, be abejo, svarbu, bet visgi paskutinis žodis priklausys prezidentui. Kone prieš pat išskrendant į Europą, JAV senatorius Dick Durbin (D-IL) su keliais kitais NATO plėtros rėmėjais įteikė prezidentui laišką, pabrėžiantį, kad Baltijos valstybės iki 2002 m. bus visiškai išpildžiusios NATO narysčiai reikalingus pasirušimus: „Kai kitos buvusios sovietų okupuotos valstybės nepasiekusios nei tikros demokratijos, nei laisvos rinkos ekonomijos, Lietuva, Latvija ir Estija yra pavyzdžiai, kaip reikia sėkmingai ir taikiai perverti kraštą į laisvos rinkos demokratiją. Jų karinės pajėgos vadovaujamos civiliai, jos yra dalyvavusios tarptautinėse taikos palaikymo operacijose ir aktyviai dalyvauja įrodžiusios, kad gali dirbti su NATO valstybių ginkluotomis pajėgomis pagal visus NATO standartus“. Laišką pasirašiusieji senatoriai Jesse Helms (R-NC), George Voinovich (R-OH), Gordon Smith (R-OR), Barbara Mikulski (D-MD) ir George Allen (R-VA) teigia, kad „neturėtų būti jokių užvarų tarp Vakarų ir Rytų Europos“, o tai pasiekti yra tik vienas būdas: pakviesti į NATO Baltijos valstybes.

Verta pastebėti, kad senatoriai, pasirašę laišką, yra ir demokratų, ir respublikonų partijos. Taip pat verta dėmesio, kad ju pavadė ir palankumas mūsų reikalams jau neblogai žinomas. Bet tas neatitiko savaimė — reikėjo pastangų ir asmeniško kontakto, kad šie įtakingi asmenys su tiktu remti Lietuvos bylą. Tai turėtų paskatinti ir kitų valstybių lietuvių (ALto, LE, įvai-

rių organizacijų, ypač Lietuvos Vycių atstovų) — organizuoti ar neorganizuoti — susisiekti su savo senatoriais ar Kongreso nariais, paaiškinti, kaip šis reikalas svarbus ir paprašyti pagalbos. Tai jau buvo kai kur atlikta, bet matant, kiek nedaug pareigūnų Vašingtone yra įsijungę į „Baltic Caucus“ ar kitas, šiam tikslui užsiėmusias grupes, pastangų reikia kur kas daugiau.

JAV prezidento pirmoji kelionė į Europą bus nelengva, nes jis gali tikėtis daug opozicijos, net atviro priešiško Amerikai dėl pastaruoju metu vis besiskiriančių pažiūrų į daugelį dalykų. Tai nereiškia, kad tie sprūdžiai atsirado, išrinkus respublikonų partijos prezidentą — nepamirškime, kad dvi kadencijas Baltuosiuose rūmuose gyveno demokratas. Kad ES valstybių ir apskritai Vakarų Europos politikos keliai gerokai nukrypo nuo tų, kuriais i ateitį nori keliauti JAV-ės, buvo ilgas procesas. Galbūt jis vyko vos pastebimai, todėl nekreipta dėmesio ar nesuteikta pakankama reikšmė. Šiandien sprūdžių jau gan ryškų ir Amerikai reikės nemažai pasitempti, o prezidentui viešnagės Europoje metu atremti ir paaiškinti kai kuriuos kaltinimus, kad jis išsilygintų. Jeigu, žinoma, bus norima spragas užkamšyti.

Visgi užsispyrimas ir per didelis savo svarba pasitikėjimas tikrai nieko gero neduos — nei Amerikai, nei Europai. Kartais amerikiečiai (ypač Vašingtonas) pamiršta, kad jie yra ne vien savo krašto, bet ir savo planetos gyventojai, todėl atsakingi už įvairius reikšnius bei procesus, joje vykstančius. Jeigu tai atsakomybė atsukama nugaros, negalima tikėtis kitų, savo pasižadėjimus pildančių, pritarimo. O tų neišpildytų pažadų vis dėlto yra nemažai. JAV nenori Jungtinės Tautos mokėti jai priklausiančio mokesčio, atsisako ratifikuoti Kyoto susitarimą dėl oro taršos, nelabai pasižymi ir žmogaus teisių gynimu savo krašte, nors griežtai kritikuoja kitas valstybes, dažnai nesiskaido su kitų sąjungininkių nuomone pasaulinės politikos klausimais ir pan. Visa tai dabartinis prezidentas paveldėjo iš ankstesniųjų, todėl jam su šiuo paveldu ir reikės tvarkytis, kol ilgainiui Baltuosiuose rūmuose įsitaisys kitas.

PETRAIČIŲ AKMUO

Iš gimnazisto dienoraščio

ANTANAS ŠIMKŪNAS

Nr.7

Kalbėjo poetas J. Tysliava, kiti išeivijos veikėjai, kurie teikė vilčių, kad šiemet Lietuva vėl bus laisva.

1951 metų gegužės 10 diena. Apie praeitį ir dabartį, karą ir taiką kalbamės pas siuvėją daujėnietį Trybę. Tai ir šilta, ir šalta motės žmogus. Antrajame pasauliniame kare jis neteko kates. Dirba namuose, tačiau jį varo į artele, kur būtų apkrautas darbais ir matuuo uždirbtų. Jis visai priešinas kolektyviniam darbui.

Iki Sekminių žada pasiūti man kostiumą.

Trybė gyvena prisiglaudęs pas Navicką, kuris 1939 metais mano tėviškėje statė didelį klojimą. Prisimeiname, kaip 10 vyrų dviračiais atvažiuodavo į Petraičius, gražiai statė, o dar gražiau dainuodavo vakais prie šotelio. Tą klojimą uždengė čerpėmis, kurių priledino daujėnietiai Antanas ir Povilas Mačiukai. Jie turėjo traktorių ir kuliama. Rudenį ir žiemą važinėdavo po visą parapiją kuldami, o vasarą liedino čerpes ir ritinius šuliniais. Dabar jų nebėra. Jie jau Sibire. Dėl to, kad turėjo kuliama ir palaikė ryšius su partizanais.

— Tai sugriovė visiems gyvenimus, — sako Navic-

kas. Taip gražiai žmonės kūrėsi, statėsi, pirkosi techniką, kad lengviau būtų dirbti, o dabar tapo kalti, kam norėjo gražiau ir turtingiau gyventi.

1951 metų rugpjūčio 31 diena. Prabėgo nepaprastai karšta vasara. Ryt — rugsejo 1-oji. Susirinko iš kaimų visi draugai ir pažįstami.

Buvau nuėjęs į suaugusiųjų gimnaziją. Direktorių P. Jaudzemas apsidžiaugė, kad jau yra dešimta klasė ir kad ją lankys nemažai „pabėgėlių“ iš dieninės gimnazijos. Ir mūsų mylima mokytoja R. Vaitiekūnaitė perėjo į vakarinę, kuo toliau nuo bitinių ir berzinyčių.

1951 metų spalio 2 diena. Pusseserė Ona Nakčerytė, atėjusi su kibiru vandens iš kaimyno, vos pravėrusi duris prašėko:

— Prastos naujienos. Veža žmones.

Eidamas pro Turgaus aikštę, tuo pats įsitikinau. Link Panevėžio judėjo sunkvežimiai su žmonėmis ir daiktais. Liūdnam, nuo ašarų paraudusių veidais ir praeivius žvelgė jauni ir seni, žilos moterys, vaikai ir kodikiai ant tėvų rankų. Prie plento, išsiriškęs keliomis eilėmis, stovėjo kareiviai. Jie buvo apsikarstę šautuvais, granatomis, kulkosvaidžiais, kad apsaugotų nuo „liaudies priešų“ taikius gyventojus...

Beveik visą dieną pakrauti sunkvežimiai zujo link Panevėžio, tušti grįždavo atgal. Juose sėdėjo enkavedistai kvatojosi ir vairuotojams nurodinėjo, kur važiuoti.

1951 metų lapkričio 6 diena. Rytų — „Spalio revoliucijos“ 34-osios metinės. Šiandien visose įstaigose ir kontorose piešiami plakatai, kabinami transparen-

tai, leninai, stalinai, molotovai ir kiti sovietiniai vadai. Parduotuvėse languose sukraunama viskas, kas turima: batai, rūbai, gėrimai, skurdūs maisto produktai.

Visiems darbininkams ir tarnautojams įsakytą rytų 9 valandą atvykti į savo įstaigas, kad paskui, visi išsiriškę, nešdami raudonas vėliavas, plakatus, vadų portretus, pražygiuotų gatvėmis, pro tribūną buvusioje Turgaus aikštėje, kur Gražinis ir Bagaslauskas šauks „Ura!“

Jei šventė, tai šventė. Manau, nusipirksiu bent baltos duonos. Nueinu prie parduotuvės, o ten — karas. Suprakaitavęs milicininkas bando atkurti taiką ir tvarką miniai šaukdamas: „Nutilkit, nesistumdykit, stokit į eilę, revoliucija atėjo, o jus...“

Aiščiai trūksta milicininkų. Mat rytą daug jų išsiuntė į kaimus budėti, kad švenčių dienomis nekiltų kokių nors bruzdėjimų ar provokacijų.

Ištaigose užplombuotos visos rašomosios mašinelės, kad kas nors nepasinaudotų spaudos laisve.

Kokia baimė persekioja šią sistemą! Jai jau 34 metai, ir ji vis plečiasi, vis skverbiasi į kitus kraštus, siekia užvaldyti visą pasaulį. Nejaugi pasaulis taip ir nusiris į bedugnę nusileidęs melui, prievartai, diktatūrai? Ne, taip nebus. Taip negali būti.

O Vyšinskis šiomis dienomis Generalinėje Asamblėjoje šaiposi, kad jis visą naktį negalėjo miegoti, jį emė juokas iš Ačesonio pasiūlymo sumažinti ginklavinimą.

Kodėl jis atmetė amerikiečių pasiūlymus? Todėl, kad jis, „taikos balandis“, bijo taikos, bijo laisvės ir tiesos.

Ginklavinimas, jėgos demonstravimas yra tas pamatas, ant kurio susikūrė ši smurto, prievartos sistema. Tiems, kurie siekia užvaldyti visą pasaulį ginklo jėga, ginklavinimosi apribojimas yra visiškai nepageidautinas.

Jie tarptautiniuose forumuose kalba apie taiką, o galvoja apie karą, apie tai, kaip užgrobti visą Vokietiją, kaip okupuoti visą Koreją, kaip su Maskvos batlaizų, džouenlajų ir kimirsėnų pagalba įsiskverbti į kitus kraštus.

Mūsų krašte taip pat nesibaigia karas su okupantais. Enkavedistai ir kariuomenė siaučia miškuose, kaimuose, bando galutinai palaužti partizanų pasipriešinimą.

Pasvalio. Daujėnų aikštėse dažnai matome išniekintus partizanų lavonus. Kaip neplyšta motinų širdys, kai jos mato ten savo vaikus? Ar neateis laikas, kai tose aikštėse stovės partizanų ir jų motinų paminklai?

Prasidėjo 1952-iejį. Vilties ir tikėjimo metai. „Ne, šiemet tai jau tikrai kas nors bus“, — apie tai tik ir šnekama.

Sausio 5 dieną nutariau aplankyti namiškius. Pėsčiomis nuėjau į Petraičius. Vos įkeliu koją į kiemą, prie manęs prišoko nuo girtavimo pamėlynavusiais nosimi apylinkės pirmininkė S. Staliūnienė ir emė šaukti:

— Va, susirinko visi antanai, petrai kryžiaus statytii... (B.d.)

KAIMO INTELIGENTAS

Kasmet pažymime birželio 14-ąją Gedulo ir Vilties dieną. Šiemet ji ypatinga. Sukanka 60 metų, kai nuo Lietuvos kaimo buvo atplėsta šviesiausioji, žydinti jos šaka — inteligentija.

Kaimo inteligentas. 1935-ųjų metų spaudoje suradau ironišką šio žodžio sampratą „Paprastai inteligentų vadiname žmogų, kuris vaikšto baltomis rankomis, balta apykakle, kaliošuos, su portfelio ir stengiasi išlaikyti vadinamąją „fasoną“, vengia rankų darbo... Žmogus, apie kurį noriu papasakoti, niekuo neišsiskyrė savo išore, bet paliko šviesą ir šilumą tiems, kurie jį pažinojo. Zapyškio IX Šaulių būrio vadovas Klemensas Poderys lietuvių inteligento vardą įprasmino šaulių veikloje, kantriai pernešė per Sibiro tremties septynių lagerių pragarą.

K. Poderys gimė 1902 metais Kluoniškių kaime, ūkininko šeimoje. Atsiminimuose jis perdavė tokį to meto Zapyškio miestelio vaizdą: 2 bažnyčios, 2 klebonai, 2 žandarai, 5 kartiamos, 1 mokykla. Miestelis medinis, dumblinas, jokio šaligatvio. Mokykloje vaikus mokė rusų kalba. Ją baigę vaikai ne-mokėjo nei lietuviškai, nei rusiškai.

Tą patį purvą brido ir ūkininko vaikas Klemensas. Nuo namų kietai pramintas takelį vis dažniau nuvedavo į vadinamą „užrėvį“, kur gyveno Jurgis Žitinevičius-knygnešys, Steigiamojo Seimo atstovas, garsaus knygnešio Motiejaus Eimačio žentas. Pradėjus kurtis Lietuvos kariuomenei, J. Žitinevičius kvietė hūrtis savanorius. Šešiolikmetis K. Poderys drauge su miestelio vyrais patraukė į savanorių gretas, deja, dėl savo jauno amžiaus nebuvo priimtas.

Klemensas nuo jaunystės

Klemensas Poderys, Kačerginės kurorto reikalų vedėjas.

pasižymėjo meniniais gabumais, gražiai drožė, lipdė. Jo sūnus Gracijus pamena, kad namuose buvo tėvo nulipdyti Lietuvos didžiųjų kunigaikščių biustai. Ir šiandien iš ažuolo drožtas kryžius stovintis Zapyškio kapinėse, primena K. Poderio kruopštumą.

Jo veržli prigimtis ryškiausiai atsiskleidė Šaulių sąjungos darbe. Įvairiaspalvė kultūrinė veikla nutvieksta Zapyškio šaulių, kuriems vadovavo Klemensas, gyvenimo kasdienybė. Vien 1930-aisiais suspėta suruošti kelionę į Veliuoną, į Vytauto Didžiojo paminklo atidengimo iškilmes, prieš Užgavėnės surengti trys vakarai, kurie būriui davė apie 300 litų pajamų, smagios gegužinės su dūdų orkestru muzika, priziniais šaudymais, gražuolės rinkimais... Į Zapyškį ateidavo 27 egzemplioriai „Trimito“. Vienam jų rašoma, kad į Šaulių būrį įstojo beveik visi Zapyškio inteligentai. Tai jie nutarė pastatyti miestelyje Šaulių namus — bazę, apie kurią sukūtsi visas miestelio kultūrinis gyvenimas. Į talkas rinkosi miestelio ir apylinkių kaimų jaunimas.

1929 m. gegužės 15 d. Zapyškio Šaulių būrio iniciatyva buvo pastatyti paminklas, skirtas Lietuvos Nepriklausomybės 10-čiai pažymėti. Buvo sudaryta komisija iš šiai minčiai pritariančių organizacijų: šaulių, jaunaliuvių, pavarininkų, skautų, jaunųjų ūkininkų, tautininkų, moterų katalikų, žydų, Vilniaus vadavimo sąjungos. Paminklas buvo pastatytas visuomenės lėšomis. Jis išstovėjo iki 1940 metų. K. Poderys prisimena, kaip tais metais įvyko didelis mitingas. Buvo sukvieisti miestelio ir kaimų gyventojai. Iš Kauno atvykęs atstovas nuo paminklo nuėmė kryžių, užkabino žvaigždę. Susirinkusiųjų klausė, ar visi sutinka valgyti iš vieno katilo? Mitingui baigiantis, užgiedojo Internacionalo pirmąjį posmą, o antrojo ir pats nežinojo...

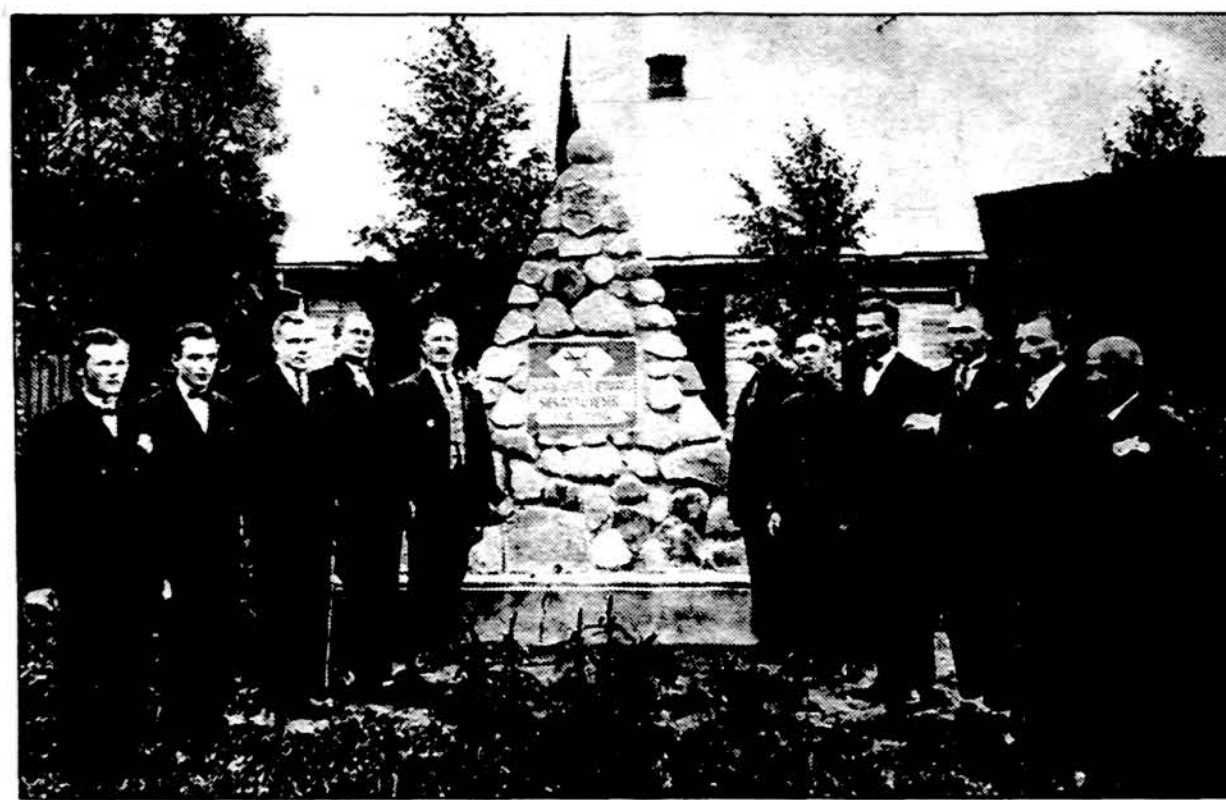
K. Poderys būdamas reiklus sau, to reikalavo ir iš kitų. Šaulio orumas, ginklo, uniformos gerbimas, blaivybė, puošė būrio vyrus. 1930 m. „Trimite“ minimi: „Susirinkime mokyto-

Klemenso Poderio iniciatyva pastatyti Zapyškio Šaulių namai.

Iškilmės Zapyškio mieste-lyje skirtos Vytauto Didžiojo jubiliejiniai metams. Trečiasis iš dešinės — K. Poderys.

Zapyškio inteligentai 1928 m. prie savo iniciatyva pastatyto paminklo, skirto Lietuvos nepriklausomybės 10-mečiui paminėti. Ketvirtas iš dešinės — Klemensas Poderys.

jas Gylis laikė paskaitą „Alkoholis — žmonijos priešas ir kova su juo“. Kitame žurnalo numeryje minima, kad bendruose šaulių pietuose svajgiųjų gėrimų visai nebuvo. Pats K. Poderys niekad nerūkė.

Seni žmonės ir šiandien prisimena šaulių iniciatyva surengtus vaidinimus, o ypač išpūdingą visuomenės teismą, kuriame buvo smerkiamas kaimo tamsumas. Vienas atlikėjų ir organizatorių buvo K. Poderys. Teismas baigėsi nusprendžiu: „Tamsą iš Zapyškio valstiečius išstremti visiems laikams“.

Deja, buvo išstremta šviesa. 1941 m. birželio 14 naktį, giliai įmigęs Kluoniškių kaimą perskrodė sunkvežimių švišos. Kareiviai apsupo namą, kuriame gyveno K. Poderys su šeima. Įsakė per 25 min. pasiruošti. Lietuviai lyjant, vėžė į Kauną. Toli pasilikę Zapyškio valstiečius, kur jis dirbo sekretoriumi, pasilikę ir miela Kačerginė, kur 9 metus triušė kurorto reikalų vedėju. Geležinkelio stotyje kareiviai nuo tėvų plėšė klykiančius vaikus. Į vieną sąstatą sodino vyrus, į kitą — moteris su vaikais. Taip K. Poderys paskutinį kartą matė savo 6 metų sūnų Graciuką ir žmoną Jadvygą.

Drauge su kitais Lietuvos inteligentais jis duso vagonuose, troško barzose... Kareivių su šunimis gujamas, kelia-

vo per Sverdlovsko, Garės, Petropavlovsko, Novosibirsko, Krasnojarsko, Udereisko, Karagandos lagerius. „Mes neturėjome nei vardo, nei pavardės. Mūsų niekas nešaukė vardu, šaukė numeriu. Neturėjome teisės reikšti savo minčių. Ant lagerio sienos kabėjo laiško pavyzdys, kurį galėjome rašyti du kartus per metus“.

Per 10 metų K. Poderys negavo jokio laiško, nei siuntinio. Ilgai saugojo laiškelį, rašytą ant beržo tošies. Pagarbai per rankas jis buvo siunčiamas pirmajame tremtinių susibūrimo Zapyškyje, Atgimimo metais.

K. Poderio portretas lageryje 1948 metais.

Kalėjime žmonės išseko, buvo panašūs į skeletus, kasdien mirdavo dešimtys. Kaliniai, su kuriais K. Poderys dalijosi pažemintųjų dalia, buvo profesorius Dovydaitis, ministras Andziulaitis, generolas Sutkus. Lietuvos inteligentų laukė sunkiausias išbandymas — nežmoniškoje aplinkoje išsaugoti žmogiškąjį orumą. K. Poderys papasakojo kraupų atsitikimą. Griūdamos medis sutraikė kaliniui Duobai koją. Klemensas stebėjo, kaip per 3 valandas niekas iš kalėjimo vyresnybės prie nukentėjusiojo nepriejo. Žmogaus mirtis čia buvo įprastas reiškinys. K. Poderys igudusiais dailinės ranka slapta sukale neštuvus, pargabeno ligonį į lagerį. Nelaisvėje buvę žinomi Lietuvos medikai patarė amputuoti koją. Vaistininkas miške pririnko įvairiausių žolelių, lauko sąlygomis virė vaistus. Kiti suplėšė savo marškinius, kibiruose ant ugnies kaitino tvarsčius. Saulei leidžiantis, iš virtuvės išnešė stalą. Operacinė buvo po atviru dangumi, instrumentai — pjūklėlis ir virtuvinis peilis. Operaciją darė be narkozės. Iš automobilio padangos kaliniai traukė kaprono siūlus, jais užsiuvo žaizdą... Ligonis pasveiko.

1956 metais K. Poderys buvo reabilituotas. Jis į Lietuvą jau galėjo grįžti, o šeima dar ne. Po daugybės raštų, prašymų, gautas atsakymas iš LTSR AT, kad šeima gali gyventi kartu.

1957 metų rugpjūčio 6 d. aplankęs savo gimtą Kluoniškių kaimą rado tėviškę liepą, kurios drebeje prieš tremtį spėjo paslėpti šaulio ginklą. K. Poderys ankstesniu savo stropumu ėmėsi statybos darbų. Statė Kačerginės „Žibutės“ sanatoriją, kitus objektus Kauno rajone. Baigdamas devintąjį dešimtį, baltas kaip obelė, su neslepianiu

gara, K. Poderys pasiekė šiaurinį amžino įšalo kraštą. Čia Motygino miestelyje prasiėjo tremtinio dalia. Pirmąjį džiaugsmą, kad iš paskos nevaikšto NKVD kareivis su automatu ir šunimi, išskleidė įsakymas: „Čia gyvensit iki gyvos galvos“.

Tremtyje gyveno kiek laisviau, tik turėjo registruotis pas komendantą. Už bandymą bėgti laukė 20 metų katorga. K. Poderys drauge su kitais penkiais lietuviams sukūrė bendruomenę po vienu stogu, pavadindamas „Diedynu“. Mintys apie Tėvynę sklaidė tremties skausmą. Visi nutarė pasistatyti trobą. Lig tol čia niekas nieko nebeatė. Darbams vadovavo K. Poderys. Netrukus virš gegnių iškilo vainikas, iš niekada nekvepėnčių šiaurės gegnių.

Ėmė augti ir kiti lietuvių namai. Rajoną pavadino Žalia-kalniu. Pradėjo susitikti išblaškytos šeimos. Kartą atsiveria durys, įeina nepažįstamas vyras ir moteris. Žmona! Ją K. Poderys iš karto pažino. „O kur sūnus, kur Graciukas?“ Nepažino, kad šalia stovėjęs 18-metis jaunuolis buvo jo sūnus. Krasnojarsko krašte, kur žmona su sūnumi kentė tremtinio dalį, per karą išmirė daugybė mažų vaikų. Graciuką išgelbėjo laimingas atsitiktinumas. Jo motina, tarybiniam ūkyje dirbdama melžėja, slapčia parnešdavo pieno šlakelį sūniui. Tas pienas keletą metų vaikui buvo vienintelis gyvybės šaltinis.

Tremtyje K. Poderys suvedė su puikiais Lietuvos inteligentais. Ilgus metus jis saugojo dailininko V. Cipliausko ant cemento maišelio pieštą jo portretą. Drauge su V. Cipliausku jis ruošė miške pušų ir kedrų kurą elektros stotiai. Gracijus šiandien prisimena, kad į darbą išeidavo tamsoje. Kai aušros spinduliai nurausvindavo milžiniškas Sibiro medžių viršūnes, dailininkas stovėdavo lyg apstulbęs. Jo rankos ilgėjos teptuko. Nemaža vidinių dvasios jėgų reikėjo K. Poderiui padedant išsklaidyti neviltinges šešėlius, užgulusius jauną kūrėją.

1956 metais K. Poderys buvo reabilituotas. Jis į Lietuvą jau galėjo grįžti, o šeima dar ne. Po daugybės raštų, prašymų, gautas atsakymas iš LTSR AT, kad šeima gali gyventi kartu.

1957 metų rugpjūčio 6 d. aplankęs savo gimtą Kluoniškių kaimą rado tėviškę liepą, kurios drebeje prieš tremtį spėjo paslėpti šaulio ginklą. K. Poderys ankstesniu savo stropumu ėmėsi statybos darbų. Statė Kačerginės „Žibutės“ sanatoriją, kitus objektus Kauno rajone. Baigdamas devintąjį dešimtį, baltas kaip obelė, su neslepianiu

1951 m., po dešimties metų lagerio, 23 dienas keliavęs An-

SKELBIMAI

ELEKTROS ĮVEDIMAI - PATAISYMAI
Turiu Čikagos miesto leidimą. Dirbu užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukstė S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3206 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(773) 581-8654

Kalame visų rūšių „sidings“, „soffits“, įdedame lietuviškus (gutters) ir dengiamo stogus. Skambinti Romui tel. 630-774-1025.

Window Washers Needed!
40,000 per year. We need 100 crews. No exp. necessary. Will train. Must have valid driver's license and transportation. Must be fluent in English.
L.A. McMahon Window Washing.
Tel. 800-820-6155.

Grožio salone „Elite Family Hair Care“ dirba lietuvių kosmetologė-manikiūristė Džina. Adresas: 4808 W.83 St., Burbank. Tel. 708-499-0994.
Kitame salone — 16655 S. 80th Ave, Tinley Park, dirba lietuvių kirpėja Sonata. Tel. 708-444-2421.

Pranciškonų vienuolynui reikalinga virėja. Rašyti, duodant savo adresą ir telefono numerį. Rev. Jonas Bacevičius, P.O. Box 980, Kennebunkport, ME 04046.

Parduotuvė valymui reikalingi darbuotojai. Gali kreiptis ir šeima. Darbas Tennesse ir Illinois valstijose. Atlyginimas \$1,500 — \$1,800. Dokumentai ir kalba nebūtini. Tel. 901-240-5544 arba 901-830-7223.

Didelė amerikietiška kompanija ieško dažytojų išorės darbams. Informacija tel. 847-928-1000, ext. 131 arba 9755 W. Farragut Rosemont, IL.

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
OFF. (773) 229-6761
HOME (708) 425-7100
MOBL. (773) 588-8285

RIMAS LSTANKUS
• Greitas ir sąžiningas pataravimas
• Nuosavybių įkainavimas veltui
• Perkame ir parduodame namus
• Pensininkams nuolaida

Ryšių su švytkimu į Lietuvą, skubiai bei tarpininkų parduodamas didelis, 2 miegamųjų „town house“ su baldais Palos Hills rajone. \$125,000. Yra baseinas, teniso kortai, miškas. Tai putki galimybė sutapatyti. Tel. 708-974-3678.

CNA & HNA's & L/I Positions
Make a Difference Today!
Are you a compassionate caregiver? Do you like providing quality care to elderly?
Do you have a positive attitude? Do you speak, read and write in English?
If you have answered „Yes“, we would like to hear from you.
Drivers license, a plus.
Call M/W/F, 9 am-4 pm, 847-486-1886.

STASY'S CONSTRUCTION
Stalio darbai, rūsų, vorių ir virtuvų rengimas; priestatai; keramikos plytelės; „sidings“, „soffits“, „decks“, „gutters“, plėkšti ir „shingle“ stogai; cementas, dažymas. Turiu darbo draudimą. S.Benetic, tel. 630-202-5874; 630-241-1912.

V.A.L. Auto Service.
Atliekame visus variklio ir važiuoklės darbus. Variklio kompiuterinis patikrinimas. Nuolatiniams klientams nuolaidos. Parduodame naudotus automobilius. 3800 W. 79 St. Tel. 773-582-0183; 773-582-0184. Kalbame lietuviškai.

Reikalingi dažytojai su patyrimu Amerikoje.
Privalo turėti automobilį. Darbas šiaurės-vakarų rajonuose. Tel. 847-808-9109 vakare nuo 8-10 val. Susikabinsite angliškai, rusiškai.

APSILANKYMAS ŠEŠTOKUOSE

Pusiaukelėje tarp Marijampolės ir Alytaus yra Šeštokai, pagarsėję savo geležinkelio stotimi. Nors miestelis yra Marijampolės apskrityje, dalis gyventojų laiko save dzūkiais. Jei kas juokaudamas pasako šeštokiškiui, kad jis neturtin- gas dzūkas, tai šis atkerta, kad jis esąs suvalkietis; jei pašiepia, kad jis šykštus suvalkietis, tai šis paaiškina, kad esąs dzūkas.

Šeštokai yra žinomi ir savo žymiais tėvynainiais. Čia galima paminėti Rašytojų sąjungos pirmininką Valentą Sventicką, buvusį Vilniaus merą Alį Viduną, visuomenininką ir knygų leideją kun. Antaną Miluką, žymų vertėją Edvardą Viskantą, JAV Inžinerijos akademijos narį prof. Romą Viskantą ir kitus vyrus ir moteris.

Galima tikėtis, kad ir ateityje bus daug žymūnų, kilusių iš Šeštokų. Visi šių metų Šeštokų gimnazijos abiturientai sieks aukštųjų mokslų. Viskantų šeimos fondas jau nuo pirmųjų nepriklausomybės atstatymo metų remia Šeštokų vidurinę mokyklą. Šiais me-

tais vienas abiturientas, reikalingas finansinės paramos, laimėjo pilną stipendiją į savo pasirinktą universitetą. Antra abiturientė buvo apdovanota vienkartine stipendija. Ateinančiais metais Šeštokai švęs 100 metų gimnazijos atidarymo jubiliejų. Ta proga Vytauto Didžiojo ir Vilniaus Pedagoginio universiteto prof. Juozas Uzdila redaguoja knygą apie Šeštokus. Čia bus aprašyta mokyklos ir bažnyčios įsteigimo istorijos ir biografinės žymesnų tėvynainių ne tik Lietuvoje, bet ir užsienyje gyvenančių.

Būtų malonu, kad ir kiti Amerikos lietuviai, kilę iš Šeštokų, aplankytų tėviškę ir paremtų gimnaziją ar knygos apie Šeštokus išleidimą. Žinoma, galima remti ir iš toli. Šeštokiškiai, gyvenantys JAV-se ar Kanadoje, kviečiami susisiekti su Zigmą Viskantu tel. (310) 541-5825 arba elektroniniu paštu ZViskanta@aol.com

Z. V.

*** Situacija Lietuvoje darbo rinkoje įtempta — nedarbo lygiu Lietuva gerokai lenkia Europos Sąjungos (ES) valstybių vidurkį. Lietuvos darbo birža šiais metais numato nežymų nedarbo augimą — vidutinis metinis nedarbas Lietuvoje turėtų siekti 12,3 proc., kai 2000 metais jis siekė 11,5 proc. Spėjama, jog šiemet nedarbas ES valstybėse sieks 7,7 proc. Iš ES valstybių šiemet tik Ispanija numato didesni nedarbo lygį nei Lietuva — 12,8 proc. Airijoje, kuri pagal dydį ir gyventojų skaičių yra panaši į Lietuvą, nusėjamas nedarbo lygis 2001 m. sieks tik 3,8 proc.**

ana

Lina Sinkevičienė

PAGERBTAS BEBAIMIS PARTIZANŲ VADAS

Gegužės 3 d. Kauno Vytauto Didžiojo jėgerių bataliono karininkų, puskarininkų ir karių iškilminga rikiuote prasi-
dėjo memorialinės lentos Pie-
tų Lietuvos partizanų vadui,
Pirmojo Lietuvos prezidento
karo mokyklos dėstytoji pul-
kininkui, karo inžinieriui Juo-
zui Vitkui-Kazimieraičiui ati-
dengimo iškilmės. Čia, Vytauto
Didžiojo jėgerių bataliono
teritorijoje esančiame pastate,
buvo Pirmojo Lietuvos presi-
dento karo mokykla, kurioje,
baigus mokslus Belgijoje Briu-
selio karo vadovybės inžinieri-
nėje mokykloje, iki sovietinės
okupacijos dėstė pulkininkas
J. Vitkus.

Juozas Vitkus gimė 1901 m.
gruodžio 10 d. Ketūnų km.
(Skuodo raj.) ūkininko-kny-
nešio šeimoje. Vaikystė prabė-
go Tirkšlių miestelyje. 1918
m. pabaigoje jis pradėjo dirbti
Tirkšlių pirmosios savivaldy-
bės raštininku-sekretoriumi.
1920 m. lapkričio mėnesį, mo-
kydamasis Telšių gimnazijos
6-toje klasėje, savanoriu įstojo
į Kauno karo mokyklą. 1921
m. jaunas karininkas buvo
paskirtas į veikiančios kariuo-
menės 4-ąją Karaliaus Min-
daugo pėstininkų pulką, gynu-
si Širvintų-Giedraičių brą-
žų širmintininkų ir lenkų for-
tuose.

1924-1926 m. J. Vitkus gili-
no savo žinias Kauno aukštes-
niuosiose karo technikos kur-
suose, tarnavo pionierių bata-
lione. 1927 m. vedė mokytoją
Genovaitę Grybauskaitę.

1929-1934 m. mokėsi Belgi-
jos Briuselio karo vadovybės
inžinierinėje mokykloje, sugrį-
žęs į Lietuvą tarnavo Kaune
inžinierijos bataliono technikos
viršininku, vėliau dirbo dėsty-
toju karo mokykloje, buvo ak-
tyvus karinės spaudos kores-
pondentas.

1941 m. prasidėjus karui,
pasitraukė iš kariuomenės.
Nacių okupacijos metais po-
grindyje Vilniuje subūrė kari-
nės antinacinę bei antikomu-
nistinę „Kęstučio“ organizaci-
ją. Dėstė pagrindinio karo mo-
kykloje.

Antrosios bolševikų okupaci-
jos metais visas savo jėgas ati-
dėvė nepriklausomybės gyni-
mui, organizavo partizanų
veiklą. Tapo Pietų Lietuvos
partizanų vadu, siekė suvienyti
ir sujungti visus Lietuvos
partizanus. 1946 m. balandžio
23 d. Pietų Lietuvos partizanų
vadų suvažiavime pasirašytoje
deklaracijoje skelbė partizan-
inės kovos tikslą: nepriklaus-
omos, demokratinės Lietuvos
valstybės atstatymą bei valdy-
mo būdą.

1946 m. liepos 2 d. susirė-
mime su bolševikine kariuo-
mene Žaliamisčių netoli Liš-
kavos žuvo. Bolševikai plk. J.
Vitkaus žmoną su 6 mažame-
čiais vaikais 1948 m. išvežė
į Sibirą. Žmona, pasiaukojan-
čiai dirbdama, užaugino vai-
kus, o 1957 m. sugrįžo į Lietu-
vą. Tačiau šeimos vietinė val-
džia nenorėjo priimti, teko ne-
legaliai gyventi suvaržytomis
teisėmis. Šeima buvo reabili-
tuota tik 1989 m.

Nepriklausomybės laikotarpiu
pulkininkas J. Vitkus buvo
apdovanotas Nepriklausomy-
bės kovų dalyvio medaliu,
DLK Gedimino ordinu ir Liau-
lių žvaigžde.

1949 m. vasario 16 d. Lietu-
vos Laisvės Kovos sąjūdžio
prezidiumo sprendimu J. Vit-
kui-Kazimieraičiui po mirties
už ypatingus nuopelnus su-
teiktas Laisvės Kovotojo kar-
tygio vardas ir pirmo laipsnio
Laisvės Kovų kryžius su kar-
dais, o 1997 m. lapkričio 20 d.
Lietuvos Respublikos presi-
dentas tai patvirtino, suteik-

damas Vyčio Kryžiaus I laips-
nio ordiną. 1998 m. sausio 26
d. LR prezidento dekretu su-
teiktas pulkininko laipsnis (po
mirties).

1947 metais Dainavos apy-
gardos partizanų vadų nutari-
mu Merkio partizanų rinktinė
buvo pavadinta partizano Ka-
zimieraičio vardu. 1999 m.
Lietuvos krašto apsaugos mi-
nistro įsakymu atskiras inžin-
ierijos batalionas Kaune pa-
vadintas pulkininko Juozo
Vitkaus vardu. Be to, jo vardu
pavadintos gatvės Vilniuje ir
Kaune.

Memorialinės lentos atiden-
gimo ceremonijoje dalyvavo
Kauno apskrities viršininkas
G. Buinevičius, Kauno meras
E. Tamašauskas, Kauno igu-
los viršininkas, Karinių oro
pajėgų vadas pulkininkas E.
Mazeikis, Lietuvos Šaulių są-
jungos vadas pulkininkas lei-
tenantas J. Širvinskas, Kauno
apskrities Vytauto Didžiojo
Šaulių rinktinės vadas ats.
vyr. leitenantas R. Dunaus-
kas, Kauno Karininkų ramo-
vės viršininkas kapitonas G.
Reutas, Lietuvos kariuomenės
kūrėjų savanorių sąjungos
Kauno skyriaus pirmininkas
A. J. Markūnas, pulkininko J.
Vitkaus-Kazimieraičio sūnūs,
duktė ir vaikaičiai, buvę parti-
zanai, politiniai kaliniai, Lie-
tuvos atsargos karininkų są-
jungos nariai, Kauno igulos
karininkai, šauliai, artimesnių
jų mokyklų vadovai su moks-
leiviais, visuomeninių organi-
zacijų atstovai, miesto gyven-
tojai.

Lentą atidengė Kauno igu-
los viršininkas plk. E. Mazei-
kis ir plk. J. Vitkaus vyriau-
siausias sūnus Vytautas. Ją pa-
šventino Kauno igulos kape-
lionas kunigas T. Karklys. Po
pašventinimo prie lentos buvo
pastatyta garbės sargyba.

„Džiaugiuosi, kad šiandien
buvo prisimintas ir pagerbtas
narsus Lietuvos karys pulki-
ninkas Juozas Vitkus-Kazi-
mieraitis. Tai buvo karininkas
ir kovotojas, kaip asmenybė
įėjęs į mūsų kariuomenės istori-
ją. Jis dėjo visas pastangas
Lietuvos inžinierinės kariuo-
menės vystymui. Be abejo, ne-
galima pamiršti ir jo partizan-
inės kovos. Jis išliko visų
atmintyje kaip bebaimis parti-
zanų vadas. Tai buvo žmogus,
kuris dėl Tėvynės atsisakė vis-
ko, net gyvybės. Kaip jis kovo-
jo, mums yra didžiausias pa-
vyzdys. Neveltui vienas iš Lie-
tuvos kariuomenės batalionų
— inžinierinis — pavadintas
pulkininko Juozo Vitkaus var-
du. Turime sekti tokių žmonių
pavyzdžiu“ — prie atidengimo
memorialinės lentos kalbėjo
Kauno igulos viršininkas plk.
E. Mazeikis.

Kauno miesto meras E. Ta-
mašauskas susirinkusiems sa-
kė: „Jaudinuosi dalyvaudamas
atidengiant memorialinę lentą
pulkininkui Juozui Vitkui-Ka-
zimieraičiui. Ši lenta visiems,
tarnaujantiems jėgerių bata-
lione ir bataliono svečiams,
primins puikų karininką ir be-
baimį partizanų vadą, kurio
pavyzdžiu reikia sekti mums
ir ateities kartoms. Jis dėl Tė-
vynės negailėjo nei sveikatos,
nei gyvybės, ko norėčiau pa-
linkėti visiems“.

Lietuvos Laisvės Kovotojų
Sąjūdžio Tarybos pirmininko
generolo A. Ramanausko-Va-
nago dukte A. Ramanauskaitė-
Škokauskienė prisiminė tė-
vo raštus: „Kazimieraičiui ži-
vus, Sąjūdis neteko vieno iš
aukščiausiųjų savo vadų, be
galo atsidavusio savo Tėvynei.
Aš kaip pavyzdį keliu Kazi-
mieraičio asmenybę: žmogų,
kuris visas savo dvasines ir fi-
zines jėgas paskyrė Lietuvos

Prie Laisvės paminklo Plungės mieste.

PAMINKLAS KUN. DR. V. PAVALKIUI

Prisimenant kunigą dr. Vik-
torą Pavalkį, būtina prisimin-
ti ir tuos laikus, kai lietuvių
veikla pradėjo vystytis San
Francisco apylinkėse ir kaip
kun. Pavalkis joje dalyvavo.

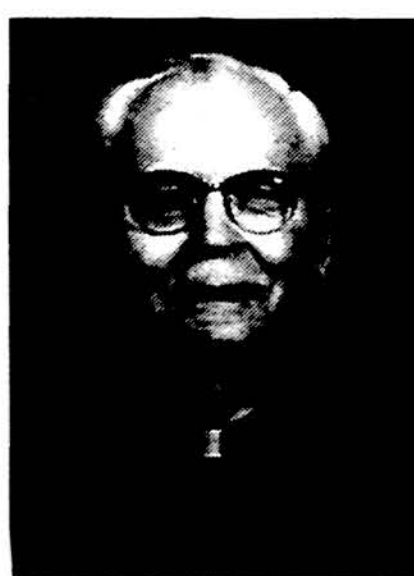
Kai 1945 metais spalio mėn.
San Francisco mieste buvo ku-
riama Jungtinių Tautų (Uni-
ted Nations) organizacija, iš
Čikagos, Clevelando ir kitų
vietai atvyko lietuviai veikėjai,
užtarti Lietuvos reikalus. Prie
jų graži pastangų prisidėjo ir
daug darbo vietoje gyvenę tau-
tiečiai. Tuojau po šio istorinio
įvykio atėjo ir patriotiniai
mastantių lietuvių organizaci-
nis veikimas visoje San Fran-
cisco apylinkėje. Žinoma, buvo
ir trugdantių, tai Ksaveros
Karosienės vadovaujama ko-
munistuojanti grupė, pradė-
jusi savo veiklą dar gerokai
prieš Antrąjį pasaulinį karą.

Antanas Skyrius 1945 m.
žiema į pavasarį sukurė
BALFui remti draugiją. Kartu
jis pradėjo leisti „Lietuvių die-
nas“, kurios vėliau buvo per-
keltos į Los Angeles. Liucija
Zakienė (dabar Mazeikienė)
organizavo tautinių šokių šo-
kėjų grupelę. 1949 m. paba-
goje atvykusi Julija Liesytė
(vėliau Fraser) aktyviai įsi-
jungė į veiklą. Lietuviai kas
mėnesį rinkdavosi pas Vikto-
riją Boginskienę San Francis-
co mieste, pas Antaną Skyrių
Oaklande, vėliau ir pas Zigmą
Škėmą. Kun. Kučingis auko-
davo lietuvišką Mišias Mis-
sion Dolores bažnyčioje. Pirmosios bendros „Baltų dienos“
buvo suruoštos 1951 metais.

1950 metais į San Francisco
atvyko kun. dr. Viktoras Pa-
valkis. Gimęs 1909 m. Šakių
apskr. ir Vilkaviškyje baigęs
kunigų seminariją. 1937 m.
išvyko į Romą studijuoti Gre-
gorianume kur įgijo teologijos
daktaro laipsnį. 1945-1946 m.
Vatikano misijos Vokietijoje ir
Austrijoje narys. 1946-1950

išlaisvinimo kovai; karininką,
kuris iki paskutinio atodūso
tesėjo duotąją priesaiką; kovo-
toją, kuris pelnytai buvo ir yra
laikomas partizanų idealu. Jis
įgijo meilę ir pagarbą visų
partizanų ir vadų, turėjo di-
džiulę įtaką dėl to, kad buvo
išsivadėjęs asmeniškos gero-
vės, be galo pasišventęs Są-
jūdžio reikalams, nepaprastai
darbštus, teisingas, kantrus,
blavius ir labai religingas
žmogus...“

Vėliau iškilmių metu apie
plk. J. Vitkų-Kazimieraitį, jo
gyvenimą, partizaninę veiklą
pasakė LKKSS Kauno sky-
riaus pirmininkas A. J. Mar-
kūnas, Vyčio Kryžiaus ordino
kavaliierių draugijos pirminin-
kas, monsinjoras A. Svarins-

Kun. Viktoras Pavalkis

m. Pontificia Commissione As-
sistenza igaliojotinis pabaltietis
reikalams ir kartu paskirtas
BALFo igaliojotinis Italijoje.

Atvykęs Kalifornijon tuojau
įsitraukė į aktyvią veiklą. Ant.
Skyriui išvykus į Los Angeles,
kun. V. Pavalkis tapo lietu-
viškosios organizacijos pirmi-
ninku, o Julija Liesytė jos
vicepirmininke. Veikla baza-
vos reikaluose, šelpiant karo
iškankintus tautiečius Vokie-
tijoje bei naujai atvykusius
lietuvius Amerikoje. Nuo 1978
metų, būdamas Milpito mies-
telio klebonu, kun. V. Pavalkis
kartą per mėnesį aukodavo
lietuvišką Mišias, o jo parapi-
jos salėje vykdavo visokie lie-
tuviški pobūviai.

Kun. V. Pavalkis savo ener-
giją atidavė Milpitas St. John
the Baptist parapijai ir kaip
buvo paskirtas 1968 metais.
1977 metais jis pradėjo orga-
nizuoti ir rinkti pinigų para-
pijos salės statybai, bet jo pla-
nus pertraukė 1979 m. auto-
mobilio avarija po kurios
reikėjo išgultėti ligoninėje net
16 mėnesių.

Po to, kai 1989 metų Loma
Prieta žemės drebėjimas ap-
griovė parapijos patalpas,
kun. Pavalkis, sukaupęs savo

kas, Kauno Karininkų ramo-
vės viršininkas kpt. G. Reu-
tas, plk. J. Vitkaus sūnus Vy-
tautas ir kt.

Po pasisakymų šis bebaimis
Lietuvos karininkas, partiza-
nų vadas ir patriotas buvo pa-
gerbtas tylos minute, trimis
karių salėmis ir „Tautiškos
giesmės“ žodžiais.

Po oficialiosios dalies iškil-
mių dalyviai buvo pavaišinti
gardžia jėgerių koše, arbata,
sultimis ir kitais užkandžiais.

Vėliau jėgerių bataliono Ra-
movės salėje įvyko koncertas,
kurio metu pasirodė Jėzuitų
gimnazijos moksleiviai, parti-
zaninių dainų vyrų ansamblis
„Girių aidas“ ir Lietuvos Karo
akademijos kariūnų choras.

Stasys Ignatavičius

pastangas, pastatė parapijai
naują bažnyčią. Jis troško pa-
statyti ir vaikams parapijinę
mokyklą, bet susidūrė su pi-
nigų trūkumu pradėti tokio
didelio masto darbą.

1984 m. kun. V. Pavalkis
išėjo į pensiją, bet liko gyventi
savoje parapijoje kaip Pastor
Emeritus. Prizitūrėjo parapijos
salės statymą ir rūpinosi lie-
tuviškais reikalais. Dalį savo
užrašų ir bibliotekos paaukojo
„Aušrininko dr. Jono Šliupo
archyvui“, Kalifornijoje.

Senatvė jam nebuvo lengva;
sirgo Parkinsono liga ir bū-
damas 87 metų amžiaus, 1996
m. gruodžio 4 dieną, atsiskyrė
su šiuo pasauliu.

Paskutinius savo gyvenimo
28 metus jis aukėjo St. John
Baptist parapijai. Už tai para-
pijietiai neužmiršo jo geros
širdies ir nenuilstamo darbo
Dievui ir jų gerovei. Surinko
pinigus ir užbaigė įruošti kun.
V. Pavalkio pradėtą parapijos
salę. Šių metų sausio 20 dieną
salė buvo iškilmingai dedi-
kuota vyskupo Patrick J.
McGrath ir pašventinta kaip
„Pavalkis Hall“. Salės dedi-
kacijoje dalyvavo daugiau 700
asmenų, tarpe jų ir lietuviai:
Julija Liesytė-Fraser, Felicija
Prekerytė-Brown, Viktorija
Vaivadaite-Melinauskienė bei
Alfonas ir Onutė Vėlyvytė
Vindašiai.

Tegul ilisai jo geraširdė siela
Ramybėje!

Vytautas J. Šliupas

MIRĖ LIETUVOS TEATRO VETERANĖ

Lietuvos teatras atsisveiki-
na su ryškia scenos veterane.
Eidama 76-uosius metus, bir-
želio 7 d. po sunkios ligos mirė
Lietuvos nacionalinio dramos
teatro aktorė, režisierė ir pe-
dagogė Stefanija Nosevičiūtė-
Čepaitienė.

S. Nosevičiūtė gimė 1926 m.
vasario 2 d. Šiauliuose. 1948
m. baigė Dramos teatro vaidy-
bos studiją Vilniuje, 1956-
aisiais — Vilniaus universi-
tetą.

Nuo 1947 m. vaidindama
teatre, sukurė keliolika ryškių
charakterinių vaidmenų.

S. Nosevičiūtė daug prisidė-
jo prie lietuvių literatūros po-
pularinimo: skaitė Kristijono
Donelaičio, Antano Strazdo,
Antano Vienuolio kūrybą —
yra išlikę nemaža šių ir kitų
autorių jos skaitomos kūry-
bos įrašų. Ji parašė ir reži-
savo radio spektaklių „Didžiū-
jų pušų pavėsyje“, M. K. Čiur-
lionio laisvės „Sofijai“, kuris
išleistas atskira plėkšte. Vienas
paskutiniųjų garso įrašų
— kasetė „Lapės gyvenimas ir
mirtis“ (1997 m.), kurią S. No-
sevičiūtė režisavo ir parinko
dainų tekstus.

Greta artistinės veiklos S.
Nosevičiūtė daug energijos ir
kūrybinių pastangų skyrė dar-
bai su vaikais — 1952 metais
tapo Lietuvos radijo redaktore
ir parengė daug laidų vai-
kams. Vaikams ji skyrė ir di-
džiųjų savo režisūrinio talen-
to, buvo viena pirmųjų, kuru-
sių vaikiškus spektaklius,
tarp kurių — A. Liobytės
„Kupriukas muzikantas“
(1955) ir „Meškos trobelė“
(1965), „Kuršiukas“ (1990), K.
Kubilinsko „Vėjo botagėlis“
(1974), „Molio Motiejukas“
(1984), Vydūno „Sigutė“
(1990), V. Pietario „Lapės gy-
venimas ir mirtis“ (1991).

Nuo pat 1955 metų S. No-
sevičiūtė daug laiko skyrė pe-
dagogikai — ne tik dėstė tuo-
metinėje Lietuvos konservato-
rijoje (nuo 1978 metų buvo
jos docente), bet ir domėjosi
aktoriaus kalbos klausimais,
yra parašiusi knygas „Raišku-
sis žodis“ (1984), „Scenos ka-
ba“ (1987), paskelbusi straips-
nių apie aktorystės proble-
mas, atsiminimų apie kolegas
aktorius, parengė knygą apie
Antaną Kernagį. (Elta)

„...Gyulinio vagono durys —
vartai į
Amžinybę,
rankose nosinė,
persunkta tėvo
Krauju...“
J. Svabaite

A.†A.

JONAS STANKŪNAS

Mūsų mylimas Tėtė, sulaukęs 52 metų, 1941 m. birželio
13 d., trėmimo metu klatingos okupanto kulkos buvo
mirtinai sužeistas. Amžinybės poilsiui buvo palaidotas
Šunskų kapuose.

Šv. Mišios už a.a. Joną Stankūną bus atšaujamoms
Vilkaviškio katedroje ir Šunskų Šv. Magdalenos
bažnyčioje.

Prašome visus gimines ir draugus prisiminti mūsų Tėtę
savo maldose.

Niekad neužmiršime, brangus Tėtė, Tavo meilės,
darbštumo ir rankų šilumos.

Nuliūdę: dukra Magdalena Birutė, sūnus
Jonas, marti Gražina, anūakai ir proanūkas.

PENKERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A.†A.

VALERIJUS GRAŽULIS

Tu man buvai kaip ryto gėlė
Danguos palaimint, rasa,
Tu nuėjai — ir vyturėliai
Pravirko, lyg nakties šėliai
Pravirko ir gamta visa...

...Tu man buvai kaip Dievo žodis
Baltam alyvų šlamesy,
Ir ateities svajonių soduos
Ir laimę ir gyvybę, rodo,
Tu man buvai — Tu man esi.
B. Brazdionis

2001 m. birželio 13 d. sucina penkeri metai nuo Valiaus
mirties. Penkerių metų laiko tarpsnis toks trumpas, o
kartu begaliniai ilgas...

Kviečiu gimines, draugus ir visus, kurie jį pažino,
paminėti jo šviesią atmintį su malda.

Šventos Mišios už jo sielą aukojamos įvairiose Lietuvos
šventovėse.

Lilė, mūsų vaikai ir vaikaičiai.

VIENERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A.†A.

FELIKSAS VALAITIS

Jan praėjo vieneri metai kai, 2000 m. birželio 16 d. į
Viešpaties Namus sugrįžo mūsų mylimas Vyras, Tėvas,
Tėvukas ir Protėvukas.

Šią liūdną sukaktį minint, šv. Mišios bus atšaujamoms
šeštadienį, birželio 16 d. 9 v.r. Švč. Mergelės Marijos
Gimimo bažnyčioje, Marquette Parke. Šv. Mišias
atšaus buvęs klebonas kun. Jonas Kuzinskas.

Maloniai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus
dalyvauti šv. Mišiose ir pasimelsti už Tėvuko sielą.

Nuliūdę: Agota Valaitienė, Irena Polikaitienė
su šeima, Jonas Remigijus Valaitis su šeima ir
Regina Žvinakienė su šeima.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

I Čikagą atvyksta Lietuvos Respublikos prezidentas Valdas Adamkus ir ambasadorius JAV Vygaudas Ušackas, kuri lydės LNK žurnalistai Edmundas Jakilaitis ir Vilma Anusaitė.

Birželio 16 d., šeštadienį, nuo 1 iki 3 val.p.p. Balzeko lietuvių kultūros muziejuje, Čikagoje (6500 S. Pulaski Rd.), vyks 35-ųjų muziejaus įkūrimo metinių šventė, kurioje dalyvaus V. Ušackas ir žurnalistai. 7 val.v. Civic Opera House Lietuvos prezidento Valdo Adamkaus garbei DePaul universiteto prezidento tėvo John P. Minogue vardu bus surengta vakarienė, kurioje dalyvaus V. Ušackas ir kiti svečiai.

Kitą dieną, sekmadienį, birželio 17-ąją, 10:30 val.r. Pasaulio lietuvių centro koplyčioje, Lemonte, bus aukojamos šv. Mišios už Lietuvos tremtinius. Po Mišių JAV LB Lemonto apylinkė rengia minėjimą prie paminklo partizanams, jame dalyvaus ir V. Ušackas. 1-2:30 val.p.p. Lietuvos ambasadorius Vašingtone ir žurnalistai susitiks su lietuviams (menininkais, spaudos atstovais) Algimanto Kežio galerijoje (4317 S. Wisconsin Avenue, Stickney, IL 60402; tel. 708-749-0888). Bus vaišės.

Po to svečiai išvyks į Rosemont (AllState arena, 6920 N. Mannheim Rd., Rosemont, IL 60018), kur 4:30 val.p.p. vyks DePaul universiteto komercijos kolegijos diplomų įteikimas – garbės daktaro vardo suteikimas V. Adamkui. Dalyvaus V. Ušackas, V. Kleiza, G. Apuokas, S. Balzekas, Lietuvos žurnalistai ir kt. Įėjimas į šią iškilmingą ceremoniją laisvas, taigi visi norintys gali dalyvauti.

Birželio 18 d., pirmadienio rytą, V. Adamkus susitiks su „Chicago Tribune“ redaktorių taryba. 2 val.p.p. Lietuvos konsulate Čikagoje V. Ušackas susitiks su „Chicago Sun-Times“ žurnalistu Neil Steinberg.

Birželio 19 d., antradienį, V. Adamkus ir V. Ušackas išvyks iš Čikagos.

Švęskime Tėvo dieną visi kartu Pasaulio lietuvių centro didžiojoje salėje. Tėvo dienos šventė – pietūs įvyks birželio 17 d., tuoj po tragiškųjų birželio įvykių minėjimo bažnyčioje, apie 1 val.p.p. Bus skanaus, namuose gaminto maisto, maloniai patarnausime, atvyks mieli draugai ir bičiuliai, girdėsime linksmą programėlę. Pietus ruošia ir visus dalyvauti kviečia PLC renginių komitetas.

Tauragės lietuvių klubo pusmetinis narių susirinkimas šaukiamas birželio 17 d., sekmadienį, 1 val.p.p. Šaulių rinktinės namuose. Valdyba kviečia visus narius dalyvauti.

Ši penktadienį, birželio 15 d., 7 val.v. Ateitininkų namuose Čikagos Ateitininkų sendraugio koordinacinė grupė ruošia buvusio Ateitininkų sendraugio sąjungos vado kun. dr. Kęstučio Trimako naujausios knygos pristatymą. Knyga pavadinta „Jaunimas – patirtis ir įžvalgos. I dalis: Sąlyčiai su paslaptimi“. Knygą aptars psichologas prof. dr. Algis Norvilas, ją komentuos ir pats autorius. Ateitininkai bei jų draugai yra kviečiami dalyvauti.

Tėvo diena, birželio 17-ąją, sekmadienį, po Sumos, Švč. M. Marijos Gimimo parapijos (Marquette Parke) salėje BALFas ruošia cepelinų pietus. Atvykite pasivašinti, pabendrauti. Savo dalyvavimu paremsite lietuvišką labdaros organizaciją. Marquette Parko BALFo skyriaus tel. 773-767-3401.

Skelbimai

• „Baltia Express“ praneša, kad talpintuvus su siuntiniais laivu į Lietuvą išvyksta birželio 18 d. Adresas: 7269 S. Harlem Ave. Tel. 800-772-7624 arba 800-SPARNAL.

• Turiu prezidento Antano Smetonos asmeninio vairoto Jono Balčiūno 1937-1941 metų darbo dienoraštį, kur yra daug idomių faktų ir 60 nuotraukų pluoštas apie prezidentą ir jo aplinką. Norėčiau parduoti. 4326 Antanas Motuzas, Mitkūnų km., Kačerginės paštas, Kauno raj., Lithuania. Tel. 3707-563799; 3707-321-935.

ADVOKATAS GINTARAS P. ČEPENAS
6436 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos pagal susitarimą

ADVOKATAS Vytenis Lietuvninkas
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skambinti nuo „Drango“) Tel. 773-284-0100.
Tel. 630-357-0200, Lemont, IL.

NEMURA GIEDRIUS PRICYLA
Attorney at Law
Member, Federal Trial Bar
Former Asst. State Attorney,
DuPage County
Criminal, Family and Civil Law
Hours by Appointment
8 South Van Buren
Beverly, Illinois 60310
Associate offices in Clarendon Hills,
Rolling Meadows and Chicago
(Old Town Area)
Tel. 630-455-0300 Fax. 630-455-0300

Advokatas Jonas Gibaitis
Civilinės ir kriminalinės bylos
6347 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60639
Tel. 773-776-8700
E-mail: Gibaitis@aol.com
Toll free 24 hr. 888-776-6743
Darbo val. nuo 8 v.r. iki 5 v.v.
Šeštad. 8 v.r. iki 1 v.p.p.

Birželio 2 d. PLC Lietuvių dailės muziejuje vykusio I JAV lietuvių jaunųjų atlikėjų festivalio dalyviai ir organizatoriai.

I JAV LIETUVIŲ JAUNŲJŲ ATLIKĖJŲ FESTIVALIS

Oras toli gražu ne vasariškas, apsiniaukęs, lyja, šalta, net nesinori nosies iškišti laukant, o PLC dailės muziejaus salėje, Lemonte, šią anksčiau birželio 2 d. popietę jau ir šilta lyg vidurvasaryje, – vyksta I JAV lietuvių jaunųjų atlikėjų festivalis-koncertas.

Ideją suruošti jaunųjų Amerikos lietuvių talentų vakarą jau seniai sklandė Kultūros tarybos posėdžiuose. Juk koks svarbiausias cionykštų lietuviškų organizacijų uždavinys? Aišku, išlaikyti lietuvių. Bet tai įmanoma tik su dominus pačius jauniausius, tuos, į kurių rankas ir pereis visas, ką sukūrėm ir kuo šia, antrąją Tėvyne tapusioje žemėje, didžiuojamės. O vaikai yra per daug jausmingi ir impulsyvi, kad gyventų pagal tiesiog jiems pateiktas taisykles, jų poelgius diktuoja jausmai – meilė tam, kas juos domina, ir instinktyvus pasipriešinimas tam, kas jiems tiesiog primetama. Nežinau, kaip reikia išaiškinti mažyliams, kad jie tiesiog privalo išlikti lietuviams netgi gyvendami toli nuo Tėvynės, kur visas aplinkinis pasaulis – klasės draugai, tėvų bendradarbiai, kaimynai, radijas, TV, knygos, laikraščiai – viskas viskas kreipiasi į juos angliškuoju žodžiu. Suvokimas, kokia dvigubai turtinga yra svetimame krašte išsaugojusi savo tėvų ir senelių kalbą bei tradicijas asmenybė, ateis daug vėliau. Dabar, manau, yra vienintelis kelias – juos sudominti.

Siais metais ir Kultūros tarybos gretas pirmininkės kvietimu įsijungė be galo energinga

Agnė Gedvilaitė buvo paruošusi dvi dainas. L. Lagunavičienės nuotr.

Meno mokyklės direktorė Ligija Tautkuvienė ir, kaip parašyta Šventame Rašte, žodis tapo kūnu – įvyko I JAV lietuvių jaunųjų atlikėjų festivalis. Pagrindinis pirmojo festivalio tikslas buvo pasiziūrėti ir įvertinti, ką šiuo metu turime, bei paskatinti vaikus dalyvauti. Ruošiantis buvo iškelti reikalavimai, kad dalyvių amžius neviršytų 28-į metų, o koncertinei programai būtų pateikti du lietuvių liaudies ir lietuvių kompozitoriaus kūriniai. Pradžioje svarstėme, gal pakaktų vieno lietuviško kūrinio, o antrasis tebūnie laisvai pasirinktas, tačiau L. Tautkuvienė buvo neperkalbama – lietuviškas varden kūriniai turi būti tik lietuviški. O šeštadienį, jau klausydami koncerto, su malonumu pagalvojau, kokia ištis gabi ir talentinga mūsų mažutė tauta. Kokios puikios dainos, kokia žavi muzika ir koki didelis vaidmenį vaiko gyvenime supriaimina mokykla ir mokytojas. Gaila tik, kad dalyvavo praktiškai vien tik vadinamosios trečiosios bangos lietuvių... Tačiau festivalis tikrai turi tapti tradicija rengiamu kiekvienais metais, tad tikimės, kad kitais metais išvysime dar didesni jaunųjų talentų būrį, kuriame visiems jauniems menininkams užteks vietos.

Atidarydama festivalį Kultūros tarybos pirmininkė M. Remienė kalbėjo, kad žmogus gimsta tiesiog žmogumi ir tik tėvai duoda jam tautybę, auginant perduodami savo tautos tradicijas, iškišdami meilę savam kraštui ir savam žodžiui. Daugumas, tą popietę atvykusių į dailės muziejų, buvo gimę Lietuvoje, dalis jau Amerikoje, bet visus susirinkusius suvienijo tai, kad jie – lietuviai. Pasinaudodama ta proga Marija Remienė ir padėjo tėveliams bei mokytojams už tą gražų lietuvišką žiedą, o jauniems atlikėjams palinkėjo išlikti tikrais lietuviams, mylinčiais savo kraštą ir lietuvišką dainą, ir priminė, kad kiekviena didelė žvaigždė pradėjo savo kelią maža žvaigždele.

Festivalyje dalyvavo daugiau kaip 50 vaikų. Tai prieš trejus metus įsikūrusios meno mokyklės auklėtiniai, kuriuos paruošė šios mokyklos mokytojos Loretta Umbrasienė, Genė Razumienė ir Jurgita Bach, šeši metai Dalios Gedvilienės, baigusios Muzikos akademijos Klaipėdos fakulteto chorinį dirigavimą, vadovaujamas „Lakštutės“ vokalinis ansamblis ir pavieniai šių dėstytojų mokiniai.

Dainavimo klasė Meno mokyklėje gyvuoja nuo pat jos įsikūrimo. Pirmąją mokytoją B. Mockuvienę nuo paeito pavasario pakeitė Kauno J. Gruodžio aukštesniojoje mokykloje įgijusi chorinio dirigavimo specialybę Loretta Um-

brasienė. Kanklininkės ruošia dar tik vienerius metus čia dirbanti Muzikos akademijos Klaipėdos fakulteto auklėtinė Genė Razumienė. O jaunuosius pianistus paruošė jau antrus metus mokyklėje dirbanti Muzikos akademijos auklėtinė – koncertmeisterė Jurgita Bach.

Festivalio-koncerto atlikėjai suskirstyti keliomis grupėmis: jaunučiai ir vyresniųjų skyrių moksleiviai – pianistai, dainininkai, kanklininkės ir vokaliniai ansambliai. Programą pradėjo jauniausieji festivalio dalyviai: J. Bach ir D. Gedvilienės paruošti pianistai – nuo septynerių iki vienuolikos metų amžiaus moksleiviai, po jų dainavo „Lakštutės“ ir Meno mokyklės vokaliniai ansambliai, kurių jauniausiajai dalyvei Silvijai Kulbokaitei dar tik ketveri metai. Grupės pasirodymą užbaigė jaunosios solistės – mokyt. Umbrasienės auklėtinė Justina Kairytė ir D. Gedvilienės dainininkės Mantė Baronavičiūtė, Akvilė Zakarauskaitė ir Vaiva Lagunavičiūtė. Aštuonerių metų Vaiva – jau Amerikoje gimusi trečiosios lietuvių bangos atstovų atžala, turinti be didžiausio pasirodymo patirtį. Šiame koncerte ne vien dainavo, bet ir atliko kūrinėlį pianinu.

Tą popietę scenoje pasirodė ir, tiesa, su muzikos įrašu dainavusi ir todėl festivalio reikalavimų neatitikusi Agnė Gedvilaitė, žiūrovams pateikusi dvi dainas, iš kurių antrąją dainavo kartu su savo mama bei mokytoja Dalia Gedvilienė. Reikia pasakyti, kad mergaitės pasirodymas padarė labai gerą įspūdį, o jai, dainuojant dainelę „Šypsėnėlė“, taip ir norėjosi kartu niūniuoti: „Aš ne viena, liūdet gana, geriausia draugė su manim – daina, ji kaip mama“.

Po to pasirodė Meno mokyklės vyresniosios grupės ansamblis, kurio dainoms akompanavo Jurgita Bach bei kanklių meno mokanti Genė Razumienė su savo mokinė Aušra Buženaite, beje, vienintelė ne trečiosios lietuvių bangos kartai priklausančia festivalio dalyve. Aušrai jau pen-

Meno mokyklės dėstytoja Loretta Umbrasienė su jauniausiomis dainininkėmis, gavusiomis padėkos raštus.

kiolika metų, kanklėmis ji skambina ketverius metus, o pirmąją jos mokytoja buvo visiems kultūrinių renginių lankytojams Čikagoje gerai žinoma talentinga kanklininkė Daiva Kimytė.

Nuo scenos pasitraukus ansamblietiams, A. Buženaite atliko dar ir solinę partiją kanklėmis, o po to žiūrovai turėjo progos pasiklausyti neseniai iš Klaipėdos atvykusios kitos meno mokyklės auklėtinės – Giedrės Elekšytės, kanklėmis atlikusios dvi kompozitoriaus J. Švedo dainas. JAV pasirodė koncertui Giedrei padėjo mokytoja G. Razumienė, o Lietuvoje Giedrė yra baigusi Klaipėdos muzikos mokykloje kanklių skyrių ir grojo Klaipėdos Jaunimo centro tautinių šokių ansamblyje „Vijurkas“, su kuriuo jau yra koncertavusi užsienyje.

Paskutinės koncerto programoje pasirodė vyresniosios „Lakštutės“ ansamblio dainininkės, atlikusios dainą „Motiutė“. „Motiutė“ – tai pasakos ilgos, raudonos uogelės ant smilgos. Motiutė – mamytės mama, Motiutė – namų šiluma“.

Visi I JAV lietuvių jaunųjų atlikėjų festivalio-koncerto dalyviai apdovanoti padėkos raštais, kuriuos įteikė KT pirmininkė Marija Remienė. O paibaigai tiek festivalio dalyviai, tiek rengėjai užtraukė poeto Sigito Gedos žodžiais kompozitoriaus K. Vasiliausko sukurta dainą „Žemė Lietuvos“. Ir turbūt ne vienam suvirpėjo širdis, kai visa Dailės muziejus erdvė, esanti tūkstančius mylių nuo Tėvynės, užsipildė tais sodriais jaunais balsais, kaip priesaiką tariančiais žodžius: „Amžinai žaliuos žemė Lietuvos“.

Kai po koncerto paklausiau Ligijos Tautkuvienės, kaip pati organizatorė vertina rezultatą, ji nusišypsojo: „Pilna scena atlikėjų, pilna salė žmonių, – ar gali būti geriau?“

Violeta Drupaite-Cole

Vaiva Lagunavičiūtė ne tik skambino fortepionu, bet ir dainavo solo.

Solo dainavusi Justina Kairytė – mokytojos L. Umbrasienės mokinė.

Šių metų Poezijos vakaro dalyviai: buvęs „Antro kaimo“ režisierius Algirdas Titus Antanaitis ir baletmeisteris Jaunutis Puodžionas.

Pranės Štutienės nuotr.

Jaunųjų atlikėjų festivalio dalyviai gauna padėkos raštus. Iš kairės: festivalio organizatorės Marija Remienė ir Ligija Tautkuvienė, „Lakštutės“ ansamblio vadovė Dalia Gedvilienė ir „Lakštutės“ dainininkai.